I90/I40
P.T. Bora Vasil,urj.
Praha II.
Bredovská č. 3.

Річник XL. Число 16. Хуст, четвер 26. січня 1939. 20 ц.

НОВА СВОБОДА

ОРГАН УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЄДНАННЯ

НАКАЗ

Першої Української Центральної Національної Ради

До всіх окружних і місцевих довірників філій Національної Ради!

Всі предсідники філій повинні негайно зорганізувати місцеві організації Українського Національного Обєднання, після програми УНО, яку зокрема пересилаємо окружним проводам філій Національних Рад.

Підготовча праця до виборів має розпочатися негайно. Не сміє бути села, де не було б місцевої організації УНО. За інформаціями звертатися до секретаріяту УНО, Хуст, Коменського чис. 9.

ПРЕЗИДІЯ
ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ
В ХУСТІ

Німецька преса остерігає Прагу

(Берлін, 24. I.) Німецька преса принесла обширні звідомлення про обурення і відпір Карпатської України проти іменування третім міністром ґен. Прхали. Одночасно провідні німецькі часописі займають негативне становище до того поступку празької влади. Для прикладу подаємо голос »Ессенер Національ Цайтунґ« органу маршала Ґерінґа, який приніс незвичайно гостру статтю, спрямовану проти йменування центральним празьким урядом ґенерала Л. Прхали третім міністром Карпатської України. »Національ Цайтунґ« твердить, що ґенерал Прхала жонатий з московкою і відомий як симпатик Росії. Іменування його міністром мало метою втримати на території Карпатської України старий курс Бенеша. Щоденник висловлює погляд, що ця номінація противиться національному принціпові і є спробою »звузити автономні права української республіки, звязаної федеративно з Прагою«.

Наприкінці »Національ Цайтунґ« перестерігає Прагу перед подібними потягненнями, що в консеквенції мусіли б здискредитувати в очах українців ідею унії Карпатської України з Чехо-Словаччиною.

Велика Британія

починає цікавитися Середньою Европою

(Берлін, 25. I.) Будапештянський кореспондент есенського »Національцайтунгу« займається подорожжю анґлійського посла Гендерсона до наддунайських країн. Гендерсон побув декілька днів у Будапешті, де його прийняв на авдієнції регент Горті та провідники опозиції, граф Бетлен та Тібор Екгарт. Потім відїхав до Букарешту. Тут мав довшу розмову з королем Каролем та з іншими румунськими ведучими політиками. Звідси посол Гендерсон повернув назад до Будапешту й знов прийняв його на авдієнції регент Горті. З добре інформованих джерел повідомляється, що посол Гендерсон вів ці переговори з уповноваження британської влади. Гендерсон мадярським журналістам проголосив, що є необхідним додержати міжнародними договорами затверджені обовязки — тут Гендерсон розумів права меншин — бо мир у Південносхідній Европі може бути збережений тільки на основі політичної й господарської справедливости.

Премєр Мадярщини, Імреді

навідав Ужгород, Мукачів та Берегово

Холодне прийняття

(Хуст, 25. I.) Премєр Мадярщини, др. Імреді цими днями навідав Ужгород, Мукачів та Берегово. В Ужгороді перед дуже малою публікою повітали його представники жупи, між ними й др. Іван Косей та представники міста. Імреді в своїй відповіді був дуже повстриманий, нічого не говорив уже про спільні польсько-мадярські кордони.

У вечір відбулись наради, і при цій нагоді представники міста Ужгороду зясували невідрадний стан міста після евакуації, навели, що населення великого міста зменшилося на половину й місто пустіє, населення невдоволене. Просили премєра, щоб влада в Ужгороді побудувала якусь фабрику (яку?) або щоб перенесла назад фінансову дирекцію з Дебрецина. Імреді пообіцяв справу розглянути.

У Мукачові вітав його владний комісар Немеш та староста Возарі, які згадували 20 літнє »гноблення« ітп. І вони просили Імредіго, щоб поміг містові. Найхолодніше вітало Імредіго Берегово, саме тут відчувається найбільший відпір мадярського населення проти теперішнього ладу.

За інформаціями з достовірних джерел довідуємося, що Імреді тому був приневолений навідати ці міста, щоб втихомирити населення, яке особливо останніми тижнями буриться та надіється, що повернуть старі часи й ці міста будуть прилучені до Карпатської України.

НЕ ВИДНО КІНЦЯ ВІЙНІ В КИТАЮ

(Берлін, 25. I.) Японський міністр війни Ітаґакі сказав у інтерві кореспондентові німецького часопису »Анґріф« м. ін.: »Особливий характер війни на континенті не дозволяє надіятись на близький кінець війни. Вона може тривати десять літ, а навіть двадцять. Чанґкайшек має ще все велике військо. Він має кріси і крісову амуніцію. Відколи ми зайняли Кантон, виявляє китайське військо видні сліди слабости. Щоправда доставляють зброю Чанґкайшекові через Бірму, Індокитай і Туркестан, одначе ті дороги є далекі і це є поволі пливучі джерела.

Історичний день

Іменування Проводу УНО

День 18. січня стане історичним. Того дня оснувалась єдина партія нашого народу по цей бік Карпат: УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ОБЄДНАННЯ (в скорочені УНО). Наш народ, що був поневолений віками, не мав до тепер змоги створити всенародню єдність. Його чужинці роздирали на шматки, розбивали на партії, щоб обезсилювати його, та щоб над ним панувати.

Та ось прийшло велике наше воскресіння і народ, позбавившись зрадників і запроданців, заложив свою Державу, а тепер, під проводом вже історичної Центральної Ради, заложив і свою партію, зєдинивши в ній творчі сили нашого народу.

Не менше важний для партії і вчорашній день, 24. січня, коли, великий провідник народу, голова нашого найвищого всенародного органу Укр. Національної Ради, премєр др. Августин Волошин іменував ґенеральний штаб цієї партії. Цей штаб, цей провід партії енерґічною, залізною рукою візьметься за керму і згуртувавши в ній увесь український народ, поведе нас до світлої будуччини...

Точно о 16-ій годині зійшовся провід У. Н. Обєднання до Голови Націон. Ради Батька Премєра на своє перше історичне засідання. До них сказав між іншими й такі слова:

— Велика ріжниця між системою авторитетативних і системою тзв. демократичн. партій. Демократичні партії, побудовані на »більшості«, дуже часто ідуть проти тої самої більшости, бо викликають розклад і суперечності та є занадто матеріялістичні. Демаґоґія і нашу країну була довела до того, що тут було 32 партії. Супроти того авторитетативна партія чи краще: тоталістична — це висока ідея, консолідація, солідність і всенародня єдність. Та-ж на власних очах бачимо, що італійський фашизм, німецький націоналсоціялізм і партія ґен. Франка в Іспанії обєдинила ввесь народ і робить дива по цілому світі. Авторитет — це не доктрина, не статут — але сама хрустально-чиста ідея і політичне обєднання. Виходить на верх думка цілої Нації, що керує цілим народом... Я вітаю еліту нашого народу і прошу взятися до праці. Провід вимагає абсолютної дисціпліни, бо лиш карністю, єдністю можемо витворити всенародню силу. Я лиш вас прошу, не бути максималістами, бо якраз той максималізм знищив перед двома десятками років Українську Республіку і тепер знищив ЧСР.

Своїм підпорядкуванням, своєю карністю витворимо могутній фронт цілого народу.

Після того, урядуючий Голова Національної Ради пан міністр Ревай, святочно перечитав декрет іменування Проводу Українського Національ-

ного Обєднання:

Президія:

Провідник партії: Федір Ревай.

Заступник провідника: Михайло Тулєк.

Генеральний секретар: Андрій Ворон.

Секретар: Іван Рогач.

Редактор: Василь Гренджа-Донський.

Референт пропаґанди: Др. Володимир Комаринський.

Контрольори: Микола Бабота, і Др. Микола Бандусяк.

Члени Проводу: начальник Августин Штефан, Др. Михайло Брящайко, Ірина Невицька, Др. Степан Росоха, інсп. Юрій Пазуханич, Др. Микола Долинай, Степан Клочурак, о. Василь Ларь, Дмитро Німчук, Михайло Марущак, о. Дмитро Попович, Іван Клемпуш, Др. Михайло Гупаловський.

Провід відтак зложив на руки Голови Української Національної Ради присягу.

Провідник партії п. Федір Ревай, щиро подякував за довіря і висловив, що цей крок є великою історичною подією в житті української Нації Карпатської України. Почуває себе щасливим, що в цьому історичному часі дістав таке велике повірення та заявив, що всі його сили і знання присвятить тій ідеї і тій меті, для якої була створена партія Українського Національного Обєднання. Просить всіх іменованих, що зложили присягу до рук найвищих представників нашої Держави, щоб були дуже добрими, карними старшинами — бо котра армія має добрих і карних старшин, то має добру дисципліновану армію, яка завжди мусить перемогти. Заявив далі, що в своїй праці буде руководитись справедливістю, але строго, бо керувати Державою не можна сентиментами, тільки певною рукою.

Після того президія зійшлась на нараду і рішила щоденник «Нову Свободу» перетворити на орґан УНО. Провідник партії пан Федір Ревай доручив редакторові Гренджі-Донському обняти редаґування партійного щоденника.

Наші сили отже зєднані, створена всенародня цілість, що поведе нашу молоду Державу і цілий наш народ до світлої будуччини.

(Г.-Д.)

Ще про вибори до сойму Карпатської України

Карпатська Україна буде мати приблизно 32 послів, тобто одного посла на 20 тисяч мешканців. Влада Карпатської України рішила, що посли до сойму не будуть діставати жадної платні. Отримають тільки діети за дні засідань та поворот подорожніх видатків.

Свідомі народні провідники радіють, що тепер будуть займатися політикою Карпатської України не ті, що хотіли б діставати посольські діети але ті, яким доля нашого народу лежить на серці!

Лихими ворогами народньої справи є ті, котрі не висилають точно передплати „Нова Свобода“ працює для Вас, зробіть щось і ви для „НОВОЇ СВОБОДИ“!

НА ПРОЩАННЯ

На вищий наказ зайняв я функцію, в якій треба буде зосередити все моє знання й зусилля, щоб її виконати так, як те вимагає інтерес нашої держави, нашого громадянства та українського народу взагалі.

»Нова Свобода«, дотеперішній незалежний український щоденник, яка всім нам так приросла до серця й душі, від сьогодні стається офіційним щоденним органом Українського Національного Обєднання, її ж відповідальним редактором назначається наш відомий поет і письменник Василь Гренджа-Донський, який рівночасно являється пресовим референтом Президії Українського Національного Обєднання. Його не треба Вам представляти, бо він уже здобув собі імя не тільки в нас, але в широких колах українського народу взагалі. Я переконаний, що він своє завдання виконає на 100 %-ів, тому і був повірений так важною фукцією.

Виходячи з складу редакції »Нової Свободи«, як відповідальний редактор, уважаю своїм моральним обовязком зложити найщиріщу подяку членам редакції, з якими я досі співпрацював у найтяжчих часах нашої новітньої історії. Рівночасно складаю подяку всім тим дописувачам, які слали дописи до »Нової Свободи« і цим спричинилися до її поширення та популярності.

Всім тим, що досі працювали й працюють у »Новій Свободі«, бажаю витривалості до дальшої праці, але й вимагаю, щоб свою функцію виконували так, як то вимагає інтерес українського громадянства й інтерес нашої милої держави, Карпатської України.

Відходжу зі складу редакції лишень, яко відповідальний редактор, але буду змагатися далі в ній співпрацювати після моїх скромних сил.

Федір Ревай.

Франкові війська 15 км від Барселони

Влада зістанеться в Барселоні

(Перпінян, 25. I.) За достовірними інформаціями, що надійшли з Іспанії, республіканська влада й надалі зістається в Барселоні. Міністерства однак евакують на північ, правдоподібно до Жерони, або до Фужеру. Рівнож і французька амбасада евакувала, але амбасадор Жюль Енрі зістався в Барселоні. Франкові літаки вчора рано знову бомбардували Барселону. За останніми звідомленнями націоналістичне військо знаходиться на 15 км від Барселони, яка приготовляється до одчайної оборони.

Празька радіовисильна замовчує величаві демонстрації в Карпатській Україні

Старий протиукраїнський дух у празькій радіовисильні!

(Хуст, 25. I.) Дирекція празького радіожурналу, що знаходилася і тепер знаходиться в руках людей, які завжди не прихильно відносилися до українського народу, минулого тижня відважилася замовчати величаві демонстрації в Карпатській Україні, влаштовані проти іменування третім міністром ґенерала Прхалу. Також замовчали панове з празького радіожурналу величаві маніфестації українського народу, що відбулися 22. I. 39. Ми маємо сумні досвіди з празьким радіожурналом з часів перед рішенням й після рішення віденських арбітрів. Тут були спікерами фенциківські та бродіївські аґенти-провокатори, які через чехословацьку радіовисильну помагали мадярській пропаганді особливо тим, що разом з нею твердили, що в Карпатській Україні немає українського населення, але живуть »русскіе«. Та цей протиукраїнський дух ще не щез з празького радіожурналу. Коли ходить про життєві інтереси українського народу, тоді тамошні панове замовчують домагання населення. Але вони помиляються! Бо інші закордонні радіовисильні, як і віденська та берлінська вірно інформують світ про наше положення. (Наші спікери, зрозуміла річ, в цьому не винуваті).

ІНТЕЛІҐЕНЦІЯ ДО ПРАЦІ!

Приближуються вибори до першого нашого сойму. Цей сойм буде одинокою установою, яка буде кермувати життям нашого народу, виготовлювати для нього нові закони.

Вибори в свій сойм — дуже важна справа. До них не можна односитися з байдужістю. Тому наша інтелігенція повинна звернути велику увагу на ці вибори. Весь свій вільний час нехай вона присвятить справам виборів. Щоб народ зрозумів їх значіння, щоб одноголосно вибрав своїх кандидатів, які заскіпили би собі лішну долю нашого народу глибоко до серця.

Інтелігенціє, закоти рукави, відложи на якийсь час інші справи на бік й поможи народові!

Андрій Патрус:

ВИБОРИ

Тепло. Не свище
Холодний вітер, як бувало
І снігу вже зовсім не стало.
Із кожним днем
Все ближче й ближче
До виборів ідем.

Коли в Европі буря
Не втихла, не втихає —
Підем до сойму вибирати
Своїх народніх кандидатів,
Що нас ніколи не одурять,
Будуть своєму краю
Служити вірно і невпинно
У добрій чи лихій годині.

Підем і світу ми покажем
Свої бажання. Ціль. Стремління.
Геть! Стережися, лютий враже,
З нечистим наміром, сумлінням —
Народ змете без милості
Тебе з лиця тоді
Батьківщини своєї. Не потерпить
Знущання більш. Хоч які жертви
Він принесе за свою волю,
За працю, хліб, за ліпшу долю

Щоб засвітили нові зорі
На наше миле Підкарпаття:
Всі до виборів, до виборів
Готуйтесь нині, рідні браття,
По селах і містах,
Щоб переміг наш стяг!

Розбудова німецького промислу

(Лондон, 23. I.) Наслідком звільнення д-ра Шахта з уряду президента німецького державного банку являються нові господарські напрямні, що мають за ціль скріпити промисл і торговлю Німеччини до такої міри, щоб вони свобідніше та успішніше могли змагатись з конкуренцією на світових ринках. Анґлійська преса повідомляє, що німецька індустрія дістала уповноважнення затягнути позику до висоти двох міліярдів німецьких марок та що в тій кредитовій акції мають взяти участь банки, щадничі каси й обезпечневі товариства.

(Берлін). У проводі німецького райхсбанку за рішенням канцлера Гітлера проводяться дальші зміни. З директорії банку звільнено дорадників і співробітників д-ра Шахта, а на їх місце іменовано людей довіря нового президента банку міністра д-ра Функа.

Проголошення

Цим публічно проголошую, що раз і на все зриваю зносини з мадяронсько-руссофільсько - москофільським табором, ворожим і небезпечним для інтресів нашого українського народу й держави. Каюся й жалую, що до цього часу працював проти народовецького руху.

Проголошую, що зогляду на останні події я стаюся свідомим українцем, вірним своїй владі і своїй державі. Закликаю всіх руссофілів, які ще блудять в москофільськім таборі, щоб негайно його покинули й сталися вірними своїй нації, державі та її владі.

Іван Чейпеш
канд. богословії.

Провідні ідеї національно-господарської політики Карпатської України

В системі народньо-господарських відносин всі три частини Чехо-Словацької республіки є тісно повязані взаємними господарськими звязками та спільними інтересами. Ці звязки й інтереси визначаються насамперед взаємним торговельним обміном в тих галузях продукції, в яких кожда складова частина федерації одна другу доповнює; далі, всі три частини вяже між собою потреба державного реґулювання спільних господарських справ в загально-республіканському маштабі, як це передбачено конституційними основами; нарешті ціла федерація однаково зацікавлена в державних заходах, зкерованих на піднесення господарського розвитку і спільну охорону господарських інтересів усіх трьох держав потрійного союзу — Чехоморавських Земель, Словацької Країни і Карпатської України. Це все витворюватиме умови і підстави для ведення в певних рямцях спільної загально-республіканської економічної політики.

Однак кожда частина республіки, в своїх внутрішньо-державних межах, буде в господарськім відношенні займати і своє власне окреме становище, яке випливатиме з суспільно-господарської структури, природньо-господарських умов і місцевих національно - господарських потреб даного краю. Окремішність господарської позиції, витвореної окремішністю краєвих національно-господарських завдань, неминуче диктуватиме конечність окремішности внутрішньо - краєвої господарської політики. Цю окрему політику провадитиме і Карпатська Україна.

Якими-ж провідними ідеями керуватиметься карпатоукраїнська національно-господарська політика і які мають бути її головні національно-господарські завдання? —

В її основі мусить лежати: **1) піднесення матеріяльного добробуту широких мас населення і 2) всебічний розвиток місцевих продукційних сільсько-господарських і промислових сил краю.** Ці дві провідні думки в їх практичній реалізації мусять бути завше неразривно між собою повязані. Всі економічні заходи Карпатської України мають бути підпорядковані цим двом головним провідним ідеям. Без піднесення добробуту народніх мас не можна уявити собі розвиток духовної, соціяльної і матеріяльної культури народа. Найбільшим ворогом нації є матеріяльна нужда і бідність. Знищення нужди і бідности є завданням в першу чергу правильної національно-господарської політики, поруч з розумною і справедливою політикою соціяльною та доцільною політикою культурно-освітньою. Одначе треба помітити, що ті господарські заходи, які не були розраховані на поширення краєвої продукції, а лише на тимчасове, хвилеве поліпшення матеріяльного стану населення, скажім перерозподілом багацтв, не забезпечували б кращих виглядів на майбутнє, так само як і експлоатація природніх ресурсів Карпатської України з розбудовою такої промисловости, що не давала б заробітку українському населенню, не могла б поважно спричинитися до поліпшення народнього добробуту.

Національно-господарська політика Карпатської України мусить в першу чергу сприятливо впливати на зміну соціяльної структури населення, в напрямі уможливлення українцям виконування всіх господарських функцій в промисловості, торгівлі, фінансових установах, транспорті, комунікації, в керівництві сільським господарством та лісівництві. Майже монопольне чужонаціональне панування над окремими галузями господарського житя, особливо в промисловості та торгівлі, а також непропорційне затримування в чужонаціональних руках земельного і лісового маєтку, не може бути ніким і ні за яких умов визнано за нормальне явище, яке б не перешкоджало успішності господарської перебудови Карпатської України. Воно мусить бути усунено. Цього вимагає загально-народній інтерес молодої держави.

(Далі буде).

Румунський консул в Хусті

Леґаційний секретар в румунському міністерстві заграничних справ Александер Скрадяну був іменований румунською владою ґенеральним консулом в Хусті.

Черевики для весняної праці

Міцні черевики, з доброї волової шкіри, на ґумовій підошві ніколи не промокають.

Батя

Др Юлій Брящайко:

Праця делімітаційної комісії

Продовження.

Можемо примітити, що за пеаж межи Королевом н/Т і Гальмином боролися ми од 9. XI. 1938. аж до 21. XII. 1938. безнастанно в трьох місцях, а то у делімітаційній комісії, де ми оферували за залізницю Чорний Ардов — Гальмин, залізницю Баркасово, — Страбичово, — Мукачево, але мадярська делімітаційна комісія на основі рішення мадярської влади цю пропозицію одкинула. Саме так цю пропозицію одкинула і їхня торговельна й загально-господарська комісія. Цей пеаж жадав залізничний уряд Румунії, який вислав ґенерального директора залізниць з Букарешту з комісією, яка, як третя комісія працювала з нашою і мадярською комісіями в спільних засіданнях. По довших переговорах ми осягли, що цей пеаж був дозволений по думці протоколу ч. 16. Крім того маємо право жадати і ми, щоб мали ми особовий пеаж з Королева до Гальмина, на особові поїзди, зачим сьогодні є заключений договір лише на поспішні поїзди.

Мадярська комісія заявила, що всі пеажі отворить для Карпатської України як лише дістане частину возового парку. Словацька камісія заявила і обовязалася передати возовий парк до 31 грудня, 1938 а мадярська комісія заявила, що на цей випадок до 9 січня 1939 отворені будуть всі пеажі а скорі поїзди до 15. січня 1939.

Як відомо, після мукачівського інциденту 7. I. ц. р. переговори делімітаційної комісії були перервані і до цього часу не відновлені а внаслідок цього не був розпочатий і залізничий пеаж.

Що ся торкає правничих справ, то у субкомісії у питанню, що треба розуміти під реченням: «Ім Орднунґмесіґен Цуштанде белассен», вимінювала межи собою Чехословацька и Мадярська комісія більше раз ноти, мали ми устні переговори також більше раз через три тижні постоянно, одначе не могли ми ніяк погодитися і через те Чехословацька комісія поручила сей вопрос предложити амбасадорам Німеччини і Італії. На се мадярська комісія не пристала, але жадала, щоб наша комісія висказала у поодиноких случаях, що це питання як треба розуміти. Мадярська комісія предложила нам список тих машин і інших заряджень, котрі технічний одділ Краєвого уряду мав у себе для поставлення доріг.

Це зарядження має вартости пару мільйонів. На це ми делеґати Підк. України відповіли так, що Мадярщина не має право жадати передання тих заряджень, бо то не принадлежало ані Береговському округу, ані Ужгородському округу, але принадлежало до Краєвого уряду Карпат. України. Зачим Краєвий уряд зістався і в цілості перенісся до Хусту, яко головного нового городу Підкарпаття, прото в цілости ціле зарядження є маєтком нашого краю, респ. Краєвого уряду того краю. Прото ані частину тих заряджень не має передати наша країна. Мадярська комісія на це ще не висловилася, бо з огляду на неприємний інцідент у Сланці були переговори 21. XII. 1938. перервані аж до 10. I. 1939.

Що ся тичить субкомісії для справ колоністів, також мали ми більше засідань, на котрих рішено, що словаки своїх колоністів всіх беруть назад і передають землі колоністи мадярському правительству з тим, що мадярське правительство має заплатити евентуальні шкоди. Що торкається наших колоністів, ми предложили, щоби до 1. октобра 1939 могли зістати наші колоністи на своїх землях і котрі евентуально одійшли, можуться вернути, а мають право до 15 октобра перевести цілий урожай і свої річи на Підкарпаття з тим, що мадярське правительство також заплатить вартість движимостей і недвижимостей і евентуальні шкоди. Ця справа не могла бути скінчена прото, бо комісія для скарг запротестувала проти переведення висше помянутих річей до того часу, доки не буде застановлено виповідження мадярських горожан із Підкарпаття і Словакії. Комісія для скарг у справі виповідження мала би була мати 21. XII. 1938. засідання, але з огляду на пограничний інцідент у Сланці були переговори перервані, до 10. января 1939.

Субкомісія для скарг мала много засідань, але на тих лише матеріял збирався, головно із Словаччини, бо хоч є много пошкоджених, але уряіз Підкарпаття мало скарг прийшло, ди ще матеріялу не зібрали. Саме тому прошу всіх пошкоджених, аби голосилися на Окружних урядах, котрі матеріял зашлють зараз до Хуста до міністерства господарства.

(Далі буде).

Для весняних праць

міцні ґумові чоботи.

59.-

Бата

Для праці у воді та в болоті найкращі оці ґумові чоботи, що є цілі з ґуми. Міцна ґумова підошва рубцьована так, що чоботи не ковзають.

ВІСТІ ЗІ СВІТУ

Італійсько-югославянські взаємини будуть скріплені створенням італійської і югославянської торговель. палат в Римі і Білгороді. Італійські фабрики зброї відкриють кредит Югославії на закупленя военного матеріялу. Почнеться будова італійської автомобілевої фабрики в Білгороді. — В німецьких колах зазначується, що Німеччина може лише вітати господарське скріплення Італії на полудневому сході. Франція могла б також на німецьку думку піти тим самим шляхом, колиб хотіла купувати в Югославії.

— **Японський премєр** Гіранума відповів у японському парляменті на запит, чи японський уряд має намір поширити пакт проти комінтерну й притягнути до нього нові краї. Він заявив, що Японія поробить відповідні кроки, щоб скріпити тої пакт.

— **Польський амбасадор** у Москві Ґжибовські мав довшу розмову з Літвіновим, в якій обговорено вислід конференції польського міністра для закордонних справ Бека з Гітлером в Берхтесґадені і відвідини Рібентропа у Варшаві.

— **Міністер Чано** поїде — як повідомляють з Риму — дня 30. ц. м. до Берліна на святкування шестиріччя націоналсоціялістичного режиму.

— **Німецький міністр** Рібентроп відвідає Варшаву вже 25. ц. м. щоб подати Гітлерові висліди варшавських переговорів ще перед промовою, яку має виголосити канцлер 30. ц. м.

Рада Союзу Народів на останньому засіданні теперішньої сесії осудила летунські бомбардування одвертих міст в Еспанії, висловила свої симпатії для Китаю та звернулася до своїх членів зі закликом, стриматися від усякої акції, шкідливої для Китаю.

— **Румунська монопартія** »Фронт національного відродження« приступила до створення парамілітарної організації під назвою »Національна ґвардія«. Командантом став ген. Расовіклану.

— **»Каліфом Ісляму«** проголошено єгипетського короля Фарука I. В церемонії на каїрській площі Зман взяли участь еміри: Гуссейн, Фейсаль та Хальод.

— **Казали »ніколи« та уступали.** Римська »Трибуна« пише про францію: »Рік 1860: Віддати Італії Неаполь? Ніколи!« Рік 1870: Віддати Італії Рим? Ніколи! Рік 1911: Віддати Італії Тріполіс? Ніколи!... Рік 1939: Віддати Італії Туніс? Аяччіо? Джібутті? Ніколи!... Та всі перешкоди, ставлені Францією, Італія усунула, усуне й останні.«

— **Білянс заграничної торговлі** Польщі за рік 1938 виказує пасивне сальдо у висоті 115 мілїонів польських злотих (біля 630 міл. Кч). Векслевих протестів в перших 2 місяцях 1938. р. було в Польщі 2,005.537 на суму 239,116.000 супроти 1,563.636 запротестованих векслів на суму 190,757.000 зл. у відповіданому часі 1937. р. Отже векслеві протести в 1938. р. збільшились значно.

— **Італія та Польща** підписали в Римі конвенцію про постійну летунську лінію Варшава-Рим. Подорож літаків з Варшави до Риму через Будапешть і Загреб буде тривати 6 до 8 годин.

— **По злуці Австрії й Судетів** з Німеччиною загальна довжина німецької границі виносить 9200 км. У порівнянні з 1937. стала вона довша на 1000 км. Найдовшу границю має Німеччина з Чехо-Словаччиною. Довга вона на 2050 км. Границя з Францією довга на 455 км, зі Швайцарією 520 км (давніше 417 км), з Югославією 310 км, Мадярщиною 365 км, з Італією 430 км.

— **В канадійському парляменті** на днях йшла жива дискусія на тему становища, яке заняла б Канада на випадок збройного конфлікту в Европі, колиб в ньому була замішана Анґлія. В тому питанні виявилася велика ріжниця поглядів між консерватистами й лібералами. Премєр заявив, що колиб Анґлія виповіла війну, Канада мала б обовязок станути по її боці.

— **Німецький сенатор Гасбах** — як повідомляє »Німецька Пресова Служба в Польщі — вніс 18. січня на руки премєра ґен. Славой-Складковського меморіял, в якому подрібно зясовано домагання німців у Польщі та стверджено, що положення німецької меншини за о-

Читайте та поширюйте „НОВУ СВОБОДУ“

По селах і містах Карпатської України...

Нижні Верецькі:

У нас відбулося свято на честь Гуцульського повстання. Зібрані, яких було вище 1000, вшанували одноминутною мовчанкою память героїв, що полягли в боях за нашу свободу. Населення висловило велике невдоволення з приводу назначення чеха міністром Карп. України.

Лінці:

Дня 19. січня в нашому селі була заложена місцева Укр. Нар. Рада. Село страшно обурене іменуванням ген. Прхали українським міністром. Село певнинно готовиться до виборів, на яких покаже свою волю, своє бажання.

Теребля:

В нашому селі живе більш, як 3 тисячі душ. В селі ведеться позашкільна культурна праця. Село є своєрідним центром цілої округи. Тому у нас потрібно відкрити горожанську школу. До Теребли могли би посилати своїх дітей селяне з Дулова, Углі, Колодня, Кричова, Чумальова, Вонігова. Це випосило би їх багато меньше, як видержування в Тячові, або Хусті. Надіємося, що міністерство шкільництва вийде нам назустріч.

Домагаємось негайного звільнення нотаря-чеха, який проводить протинародню працю. Так само 4 жандарми чехи ще й тепер не відповідають на поздоровлення селян »Слава Україні«. Таких жандармів нам не потрібно.

Келечин:

Наше учительство ще й сьогодні не хоче зрозуміти, що воно повинно працювати в першу чергу для народу. Нотар, який недавно переслідував наших свідомих просвітян, не бажає підчинитися волі народу. Таких панів ми не потребуємо. Нехай не помагають нам, ми обійдемося без них, але це не буде їм на хосен.

Січові вісті

Продовження списку жертводавців для „Карпатської Січі“ в Хусті.

1. Ліскевич Михайло сен., Брно — 3000.—. 2. Др. Микола Прокопів, Брно — 1000.—; 3. Дуб Константин, Брно — 1500.—; 4. Др. Дуб М. Брно — 500.—; 5. Інж. Голович, Чекальовиці — 20.—; 6. Бочковський Ольгерт, Прага — 50.—; 7. Лисенко Єлисей, Збой — 150.—; 8. Бокай Микола, Франція — 389.15; 9. Др. Доскоч Осип, Вшестари — 150.—; 10. Всеволод Макаренко внук Ів., Перечин — 50.—; 11. Інж. Виноградник В. Добріш — 150.—; 12. Інж. Островершенко Іван, Часляв — 500.—; 13. Др. Підп. Зарицький, Хуст — 100.—; 14. Інж. Володимир Симович, Ниж. Бар — 100.—; 15. Др. Мик. Кухаришин. Прага — 200.—; 16. Щаста Василь, Прага — 40.—; 17. Когут Ярослав, Лібуш к/Праги — 500.—; 18. Інж. Васілевський, Кежмарок — 50.—.

Хто слідуючий?

(Чекове конто в Підкарпатськім Банку в Хусті ч: 34688 з дописскою »Карпатська Січ«).

Хуст, дня 20. січня 1939.

КІНО—ХУСТ

27. I. 1/2 9 год. **ВЕЛИКІ ДУРНИЦІ.** (Грають: Павла Весела і Рудольф Форстер.)

28.-29 I. 6 і 1/2 9 год. **ВЕЛИКІ ДУРНИЦІ.** (Грають: Павла Весела і Рудольф Форстер.)

Иосиф Марко

найстарше похоронне заведення виконує всі замовлення, звязані з похороном.
Власний виріб похоронних потреб.
Ціни дешеві. — **ХУСТ, Івська ч. 67**

УКРАЇНЦІ!

Клич — „Свій до свого“ запамятаймо і з любовю та правдою його точно додтримуймо, бо кожне інше поступовання було й буде протиукраїнське.

Своя рідна торгівля й промисел були завжди дуже рішальним чинником та провідником культури й народнього відродження.

Не забуваймо ж, що наша сила в нашій солідарності, тому підтримуймо **перше українське фахове підприємство канцелярійних машин.**

Власна майстерня. Продаємо й на рати.

Перший торговельний контакт Ваш зі мною не буде для Вас лише пробою, а дуже корисною аквізицією.

Г. ОДАЙНИК, Все для канцелярії, Хуст, Січовий Готель.

Центральне товариство «Просвіта» повідомляє, що по перенесенні до Хусту осідку, відкрило свою канцелярію в Хусті, вул. Короля Олександра (Красна) ч. 3. — Урядові години 8—12, 14—18.

Лікарська поміч

Др. мед. Райна Муратова ординує для тих, що належать до лічебного фонду по полудню від год. 14—17. Хуст, вул. Александра 31, телефон 44.

Др. мед. Свген Корах, спеціяліст для хороб очних, начальник очного відділу держ. ліч. в Кривій. Ординує в Хусті, вул. Тараса Шевченка ч. 34 (кол. вул. др. Бенеша), від год. 9—12, телефон 139.

Дрібні оголошення

Додоручуємо двірцеву гостинницю — **Габура Степана, Королево н. Т.**

Франтішек Шанда, Хуст, вул. Короля Олександра ч. 3. Дешева й елеґантна переплетня книг.

Гавел Карел, евакуований з Ужгороду муляр, ставить печі, викладає хідники й обкладає стіни. **Дубринічі ч. 322.**

Ч.: П/2-336/I-1939.

КОНКУРС.

Головна фін. дирекція в Хусті обсадить у своєму адміністраційному районі вільні системізовані місця в стані пограничної фінансової сторожі.

До прохання треба прилучити:

1. Метрику народження (хрестний лист);
2. Посвідку про державне громадянство;
3. свідоцтво моральности найновішого часу;
4. посвідку про виконання законної військової презенційної служби;
Л. посвідку від громади, що прохач є свобідний (нежонатий);
6. посвідку про скінчення найменше трьох кляс горожанської, або середньої школи, або про освіту цим школам на рівні поставлену.
7. Посвідку про висоту тіла (найменша 165 цм).

Прохання треба внести до Головної фінансової дирекції (обласної митної управи) в Хусті до 30. січня 1939.

Начальник Гол. фін. дирекції
фін. надкомісар:
Ґойдич в. р.

»Нова Свобода«, орган Українського Націон. Обєднання. Виходить щодня крім понеділка. Видає і редаґує: Редакційна Колеґія. — Відповід. ред. В. Гренджа-Донський. — Адреса редакції й адміністрації: Хуст, Славянська вул. ч. 1. — Число телефону 128. Число чекового конта: Прага 95.625. — Уживання газетних марок дозволила Дир. пошт й телеґр. в Ужгороді під ч. 469-Е 38. — Рукописів редакція не звертає й застерігає собі право прислані статті скорочувати та не поміщувати. — Передплата: Чехо-Словаччина місячно 15 Кч, квартально 45 Кч, піврічно 88 Кч, річно 175 Кч. Післяплата від місячної ставки 15 Кч, річна 180 Кч. — Заграниця: Америка-Европа місячно один амер. доляр в рівновартостній валюті. Виняток Польща й Югославія. Польща 4 золоти місячно, кварт. 12 зол., піврічно 24 зол., річно 45 зол. Югославія: місячно 25 дин., річно 300 дин. гроші слати заграничними поштовими переказами на адресу адміністрації: Хуст, Славянська вул. ч. 1. Карпатська Україна. — Державна друкарня в Хусті.
Ціни оголошень: За текстом звичайне оголошення 1/1 3.200 Кч, 1/2 стор. 1.600 Кч, 1/4 стор. 800 Кч, 1/8 стор. 400 Кч. — Сторінка оголошення має 4 шпальти. За 1 кв. цм шпальти 2.90 Кч. Оголошення в тексті за 1 кв. цм на 1 шпальту по 4.50 Кч. На першій сторінці за 1 кв. цм 5.80 Кч. — Ширина шпальти 6 цм. — Сторінка 26.5 цм широка і 41.5 цм висока. При більших оголошеннях відповідні скидки. — Окремі оферти перекладаємо на бажання. — Дрібні оголошення: числимо по 1 Кч від слова. — За оголошення редакція не відповідає.

P.T. Bora Vasil, urj.
Praha II.
Bredovská č. 3.

Річник XL. Число 17. Хустниця, 27. січня 1939. 20 ц.

НОВА СВОБОДА

ОРГАН УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЄДНАННЯ

НАКАЗ

Першої Української Центральної Національної Ради

До всіх окружних і місцевих довірників філій Національної Ради!

Всі предсідники філій повинні негайно зорганізувати місцеві організації Українського Національного Обєднання, після програми УНО, яку зокрема пересилаємо окружним проводам філій Національних Рад.

Підготовча праця до виборів має розпочатися негайно. Не сміє бути села, де не було б місцевої організації УНО. За інформаціями звертатися до секретаріяту УНО, Хуст, Коменського чис. 9.

ПРЕЗИДІЯ
ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ
В ХУСТІ

Спір між Німеччиною й Америкою про заплачення довгів колишньої Австрії

(Вашинтон, 25. I.) Державний департамент Злучених Держав Північної Америки опублікував ноти, вимінені між Німеччиною й Злученими державами про питання заплачення довгів колишньої Австрії Німеччиною. Покликуючись на американську ноту з дня 25. падолисту, німецький міністр закордонних справ Німеччини стоїть на становищі, що Німеччина не повинна взяти відповідальність за заграничні довги, які наробила колишня влада Австрії, хоч Німеччина з іншими владами заключила договори про ліквідацію австрійських позичок, крім довгів, зроблених австрійською владою для допомоги воєнним пошкодженцям із світової війни. Німеччина отже предложила Америці щоб у цій справі були започаті переговори, при тому однак німецька влада підчеркує, що торговельні зносини між Німеччиною й Америкою не дозволяють, щоб Німеччина заключила з Америкою такий договір про ліквідацію заграничних довгів Австрії, які вона заключила з іншими державами, бо німецька торговля з Америкою виказує дефіцит. Вашинґтонська влада відкидає таке толкування питання довгів Австрії Німеччиною, але притому висловлює охоту розібрати кожне предложення Німеччини щодо ліквідації цих довгів.

Протест американських українців

Ню-Йорк, 21. I. У. П. С. повідомляє: Українські політичні угрупування й організації в Америці вислали до Президента д-ра Е. Гахи й премєра Р. Берана протестаційні телеґрами проти йменування чеського ґенерала Прхали третім міністром Карпатської України.

Рібентроп у Варшаві буде говорити

ПРО УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ

(Лондон, 25. I.) Пресова агенція Ройтер з достовірного джерела довідується, що міністр закордонних справ Німеччини, фон Рібентроп у Варшаві офіційно заявить становище Великої Німеччини відносно полагодження українського питання взагалі. Агенція Ройтер водночас довідується, що фон Рібентроп у своїх розмовах торкнеться питання Данцігу та коридору. Перед приїздом фон Рібентропа до Варшави, у варшавських політичних колах панує значна нервозність і не є випадковим явищем, що польська преса саме перед цими відвідинами в дуже гострому тоні нападає на владу Німеччини, що вона ніби пригноблює польську меншість у Німеччині. Тенденція польської преси тут ясна: Вона з наказу варшавської влади хоче викликати погляд у загальній опінії, що ніби не тільки Польща гнобить українців, але й Німеччина поляків. Фактом є, що европейські політичні центри з великим напруженням стежать за подорожжю фон Рібентропа до Варшави.

Італійський кредит Югославії

(Рим, 23. 1.) В понеділок повернув італійський міністр для закордон. справ Чяно по триденному побуті в Югославії. В неділю пополудні відкрив Чяно виставу італійської книги в Білгороді. Зміст розмов між югославянським премєром др Стоядіновичем і Чяном тримається в тайні. В дипльоматичних колах є погляд, що Югославія зближується до вісі Рим—Берлін та що в короткому часі покращають взаємини між Югославією і Мадярщиною, признакою чого вважається іменування саме на днях мадяра Барадіго сенатором. Нема сумніву, що Італія намагається скріпити свій політичний, культурний і господарський вплив в Югославії. — Римський часопис »Трібуна« зазначує, що Італія дасть Югославії евентуально кредит у висоті одного мілярда дінарів, щоб полекшити їй закупно італійських товарів.

Анґлійський парлямент скликаний

(Лондон 26. 1.)

Анґлійський парлямент зійдеться 31. ц. м. Чемберлен подасть звідомлення про свою поїздку до Риму. Опозиція домагається негайно дебати в справі Еспанії. Будуть далі інтерпеляції про актуальні питання, а саме про Палестину, про повітряну охорону в Анґлії і позичку для Чехо-Словаччини.

В. Гренджа-Донський:

„Карпатська Січ“ і вибори

Карпатська Україна перший раз в своїй історіє виступає, як самостійна Держава і вибиратиме заступників народу до свого сойму, до свого парламенту. Ці заступники мають положити тривкі основи нашої молодої Держави. Будуть творити такі закони, які найліпше відповідають нашому населенні. Від цього нашого першого сойму зависить назва, мова, прапор, ціле політичне, культурне і економічне майбутнє нашого українського народу. Все зависить від першого сойму, що має дати нашій державі міцний фундамент.

Щоб до того дійти, мусимо напружити все наше зусилля, мусимо мобілізувати всі наші свідомі одиниці, щоб повчити населення, щоб освідомити наш народ, якого затроювали чужою, йому ворожою ідеологією. З мадяроно-кацапського дурману витверезаються всі ті, що в своїй несвідомості блукали. Виходять на ясне сонце, на добру дорогу, що веде до щастя цілого нашого українського народу.

Наша найсвідоміша селянська молодь, як тільки почула про першу небезпеку, масово голосилась в ряди нашого національного війська »Карпатської Січі«. А як прийшла друга небезпека, то та свідома селянська молодь в десятьох тисячках замаширувала, аж до самої Столиці, щоб показати свою силу. Ті горді ряди, які ми бачили походувати — це майже всі січовики і ми зо сльозами радости один до одного гукнули: це властиво наша армія...

Ось, ту армію тепер запряжім до освідомлюючої праці. Кожний січовик нехай буде вчителем, апостолом у свойому селі. Кожний січовик і січовичка мусить ходити з хати до хати і пояснювати, освідомлювати та рівночасно і повчити, що у виборах мусить кожний взяти участь, бо інакше грозить йому досить висока кара.

Ми віримо, що січовики, ця наша армія, сповнить своє завдання і внесе сонце, внесе світла до кожної селянської хатини.

Січовики, до праці!

Члени делімітаційної комісії до Будапешту

(Хуст 26. 1.) Вчора відїхав др. Юлій Брящайко, др. Кочерган і кілька господарських та інших фахівців до Будапешту, де будуть з делеґатами мадярської влади продовжувати перерушену делімітаційну працю. Є надія, що тепер вже остаточно всі невирішені питання з Мадярщиною будуть остаточно поладнані.

Виженіть

бенешівців з нашої країни!

(Як інформує А—ЗЕТ)

Найбільшим ворогом нашого напряму, нашого українства, то були бенешівці, що гальмували національний розвиток нашого народу. Для тієї цілі м. і. заложили вони газ. А—Зет і ця бульварна газета обплюювувала все, що було нам дороге, що було нам святе. Редагував і ще й до нині редагує її пан Лінек, відомий із свого українożерства.

Але горбатого і могила не направить. А—Зетчики, немов би проспали ці три місяці і вони ще все інформують так, як за розсипалівщини.

Ось перед нами А—Зет з 24. ц. м. (ч. 19), в якому пан Лінек, у звязку з третім міністром ґенералом Прхалою поучує нашу владу, що не має робити, а накінець твердить дослівно так: »Били учінені покуси прженест туто вец на форум мезінародні, зеймена в Берлінє, але тито покуси се нездаржілі...« (Були зроблені спроби перенести цю справу (справу Прхали — ред.) на міжнародній форум, зокрема в Берліні, але ці спроби не подарились).

Про інцидент в Королеві пан Лінек пише необєктивно, брехливо, вмовляючи, що інцидент викликали січовики, коли фактично сталось інакше і командант жандармерії зараз був суспендований.

Доки ми ще будемо терпіти цього пана і його денунціяції? Є ми на своїй землі, у своїй державі, чи ні?!

Вимагаємо, щоб той пан зараз покинув територію нашого краю, а ще як раз повторяться такі випадки, то унеможливити доступ А—Зета на територію Карпатської України.

Чеські вчителі з Карпатської України в Чехії

(Прага, 25. I.) Чеська краєва шкільна рада в Празі працює над пляном приміщення 820 учителів з Карпатської України, які по насталих змінах змушені були покинути свої місця. При цьому слід зазначити, що Словаччина дала до диспозиції Празі 1100 учителів. Коли порівняти число населення, якого Словаччина має два мільйони а Карпатська Україна понад 700 тисяч — побачимо, що учителів чехів в Карпатській Україні було пропорціонально більше як на Словаччині.

Застановити

діяльність ворожих організацій!

(В „обществі“ Духновича політизують)

Нащадки бродіївців та фенциївців перенесли свою руїнницьку роботу в »просвѣтительные« організації і там агітують проти своєї влади і проти Карпатської України. Вони, що хотіли запропастити нашу волю і передати наш Рідний Край мадярам, тепер думають, що знов удасться їм підняти гадячі голови і руйнувати наші здобутки.

Від нашого міністерства культу і шкільництва вимагаємо, щоб такий »народопросвѣтительный союз« зо своїми окружними радами і сільськими комісіями та »Общество Духновича« з своїми філіями і читальнями були негайно застановлені, бо там, замість культурної праці, ведеться політика. Протинаціональній, протидержавній діяльности вже раз мусить бути кінець.

Головних зрадників Фенцика і Бродія ми позбулись, але вони ще все мають свої кубла у ріжних »обществах« і ті кубла, ті гадячі гнізда мусять бути зліквідовані, якщо хочемо не тільки перядок, але і культурне піднесення нашого народу.

Премєр Волошин

почесним громадянином села Терново н. Тисою

(Хуст 25. 1.) Сьогодні була паном премєром принята депутація з села Терново н. Тисою, що передала нашому Батькові іменування почесним громадянином села Терново н. Тисою.

Депутація в міністра Юліяна Ревая

(Хуст 25. 1.) Сьогодні була міністром Юліяном Ревaєм принята 4 членна делєгація з Королева н. Тисою та делєгація жіночого відділу Карпатської Січі.

Посли нашого сойму

не будуть мати платні. 20.000 мешканців на одного посла

(Хуст, 26. I.) Карпатська Україна буде мати приблизно 32 посли, тобто одного посла на 20 тисяч мешканців. Наша народня влада рішила, що посли до сойму не будуть діставати жадної платні. Отримають тільки дієти за дні засідання та поворот подорожніх видатків.

Українське населення нашої країни радіє, що тепер будуть нашими провідниками не такі, що послами були тільки для того, щоб діставати велику платню, але ті, що й без посольської платні хочуть працювати для добра нашого народу. Отже Карпатська Україна буде мати 32 посли, але це не буде нам майже нічого коштувати. Вже з цього кожний може переконатися, що наша народня влада дійсно дбає про те, щоб ми мали якнайменше видатків на наш адміністративний та представницький апарат.

Сеньор зрадників,

др Августин Штефан

утік перед гнівом народу

(Рахів, 26. 1.) Імя дра Августина Штефана, мармарошського »фішкариша«, цього сеньора-патріарха зрадників, буде навіки повязане з найсумнішими подіями нашого народу, в яких він завжди грав зрадницьку ролю. Перед війною вів гостру мадяризацію Гуцульщини, у відомому сигітському процесі грав мадярського агента-провокатора, а в 1914 році співпрацював з мадярськими воєнними судами, які засуджували наших гуцулів на шибениці.

Після війни мабуть був одиноким, що на відомому будапештянському конгресі р. 1918 стояв за Мадярщиною, коли народ бажав собі злуку з Україною. Служив він владі Кароліго в Мукачові, як краєвий комісар, потім після впаду влади Кароліго пішов на службу Белі Куна, й тут стався червоним комісарем »Руської Країни«. Опісля с Мадярщини з доручення влади Гортіго виїхав до Польщі, де за польсько-мадярські гроші організував терористів та шпіонів, які мали нападати на нашу країну. Бенешівська політика дуже потребувала таких зрадників, чеська влада дала йому амнестію й негайно посольський мандат. Хто ще сміє твердити, що чеський режим не співпрацював у нас проти нашого народу з мадяронами-зрадниками, той або короткозорий, бо й сам є зрадником.

Якийсь час був хорий, перебував у Рахові, але коли ми тут знов взяли владу в свої руки, цей патріарх зрадників у Хусті зорганізував змову з мадяром Будаєм, Косєєм, фенциківцем Федором. І тепер, коли руссо-мадяронська акція скрахувала, старий зрадник утік до Румунії.

Українці з цілого світа

протестують проти іменування чеха Прхали міністром Карпатської України

(Хуст 26. 1.) Протизаконний поступ празьких централістів викликав велике обурення не тільки тут в Карпатській Україні, але з цілого світа приходять від українських організацій телеграми, в яких запевнюють нашу владу, що всі українці де б вони не жили, будуть все підтримувати нашу владу в боротьбі з празькими централістами. Українці закордоном тішаться, що наше свідоме громадянство в такий рішучий спосіб запротестувало перед цілим світом проти порушення конституції Карпатської України.

Що діється в міністерстві внутрішніх справ?

До редакції »Нової Свободи« наспіває багато скарг на урядників міністерства внутрішнів справ, що вони безпідставно здержують видачу горожанств багатьом українським людям, які здобули те горожанство ще за старого чеського режиму. Українське громадянство пояснює це тим, що в міністерстві внутрішніх справ полишилися ще й досі на відповідальних становищах вороги українського народу, які при кожній нагоді стараються шкодити українцям.

Редакція має десятки доказів саботажу того урядництва, яке не видало горожанства, що були вділені ще Прагою.

Звертаємо увагу відповідних чинників, щоб у цім міністерстві був назавжди зроблений порядок.

О. Др. Г. Костельник: **5**

Чому я став українцем

Продовження.

Десять років (від 1907 до 1917) я втратив на вивчення української мови (в тому часі я майже нічого не писав по українськи). А скількиж мусів би втратити цілий наш нарід, колиб ми хотіли накинути йому російську мову і душу? Не підлягає дискусії, що український нарід найкраще й найповніше зможе виявити свої потенційні духові сили саме у своїй власній мові, а його історія тільки тоді буде нормальна, коли він буде жити своїм власним національним життям. Значить, що наші москвофіли це помилені люди — ще більше помилені, ніж ті наші предки, що писали »язичієм« (замість щоби писати природною мовою).

Коли по світовій війні бачванські руснаки національно відроджувалися, радилися мене: Якою мовою мають писати? На основі моїх власних досвідів я їм без вагання відповів: Пишіть своїм говором, бо інакше й не зможете писати, але створили би якийсь словянський воланік. — Одначе менша їх ґрупа з тим не погодилася й шукала якоїсь »спільної руської мови«. Десять років мукали вони такої фільство буде й слабе, як у Галичині по »общої« мови і не знайшли її. Вкінці стали видавати ґазетку (»Заря«), де кожний автор писав »своєю« мовою, жахливою мішаниною всіх словянських мов і діялектів. По рокові ця опозиційна ґазетка й сама собі перейшла на чистий бачванський говір. Вимоги життя перемогли! Але ріжниця виявилася: »просвітяни« бачванці створили свою літературу, а »заряни« нічого не створили — вони тільки шукали »общої« мови і своєю опозицією шкодили розвоєві бачванської »Просвіти«.

Ось це в мініятурі образ життєздатности українства й москвофільства, життєвої правди й життєвого помилення. З часом певне й на Прикарпатській Русі москвофільство візьме такий самий оборот, бо вимоги сучасного життя мусять перемогти. Проти води годі довго плисти!

IV.

Національне й політичне москвофільство

Під москвофільством у нас звичайно розуміють національне москвофільство, про яке ми дотепер говорили. Це справжній боляк на орґанізмі українського народу. Його треба щоскоріше зліквідувати, бо наш національний орґанізм доти не буде здоровий, доки цей новотвір розсаджуватиме його. Нехай собі москвофільство, та воно страшенно шкодить нам перш за все в очах москалів і поляків. Воно творить для них доказ, що ніби наш нарід є тільки етнічною масою, з котрої можна виліпити такий національний тип, який кому потрібний. Тимто національне москвофільство, що й досі »покутує« в нашому народі, загострює асиміляційні апетити наших сусідів і вони у своїх статистиках дозволяють собі ділити наш нарід на українців, русинів, росіян, гуцулів . . . і навіть »тутешніх«. Отже національне москвофільство підлягає безкомпромісовому осудженню і одна з головних наших журб мусить іти в тому напрямі, щоб його щоскоріше і радикально зліквідувати. Але політичне москвофільство — це зовсім інша справа! Це вільна дорога. Національні вартості вічні, сталі, безкомпромісові. В політиці треба числитися не тільки з національними ідеалами, але й з тим, що в даних чи в найближчих майбутніх відносинах можливе чи неможливе.

Далі буде.

БОЛГАРСЬКА ПРЕСА ПРО УКРАЇНУ

ВСТУПНІ УВАГИ

Болгарський народ, який перебув 500 років у неволі, живе з хліборобства і по горах — мав би мати психольоґічне споріднення з нашим народом а особливо з Карпатською його віткою. Але болгарська преса не ставиться прихильно до Карпат. України. Це тому, бо в Болгарії мають великий вплив на громадську думку московські еміграції.

До віденського арбітражу був у болгарській пресі жахливий хаос про Карпатську Україну. Називали її та народ преріжними назвами: »Подкарпатська Русія«, »Прикарпатска Рутенія«, »Карпатска Рутенія« і. т. д., українцеві було аж ніяково читати ті всі »ймення«. Навіть такий поважний денник, як »Зора« вживав деяких цих імен аж до листопаду. Так в числі 5800 пише статтю під заголовком »Унгоро-чехословашкиятспор много усложнен«, де говориться про »Подкарпатска Русія«, але в тім самім числі міститься малюнок Ол. Божінова під заголовком »Подкарпатско«. Та сама ґазета в ч. 5801 подає коротку інформацію про Карпатську Україну під заголовком »Рутенія, про яку найбільше говориться«. В статті пише, що ця країна має 850.000 населення, більшість його — це українські селяни. »Ця теріторія має велике стратеґічне значіння, яке спочиває на тім факті, що вона являється звязком поміж Богемією і російською Україною і як така, може мати велике значіння або для Німеччини або для Росії« . . . далі »Рутенія є країною зелених гір і просторих, мовчазних лісів, буйних гірських річок, звиків і звичаїв, яких не діткнулася західня цивілізація« . . . далі в статті хвалиться чеську стараність до країни. Аж до 2. листопаду згадується про Карпатську Україну лише маленькими реченнями. »Зора« з 2. листопаду містить статтю під заголовком: »Подкарпатска Русія на передодні чесько-мадярського арбітражу«, в якій подає короткі повідомлення з Ужгороду. »Заборонене видання тижневика »Русская Правда«, »Наш путь«, »Рускій Вестник« і розпущені франкмасонські льожі; роспущена організація фенциков. »чорних сорочок«, яка є орґанізацією фашистів з великоруською тенденцією.« Потім пишеться, що американські українці відвідали міністра »Ревалъ« і т. д. Нарешті 3 листопаду приносить »Зоря« і другі денники коротеньке повідомлення, що »Карпатска Русія« буде зватися Карпатською Україною і проголошення монсіньора Волошина про це. В ґ. »Зора« з 4-го листопаду вже говориться про Карпатську Україну і докінчується недорозуміння з назвами. Як показує образок в цій ґазеті. Болгарія співчуває з Мадярщиною (больгарин протягає руку і ґратулює мадярові).

Після віденського арбітражу вже порядніші ґазети не висувають іншої назви як »Подкарпатська Україна« приймані в заголовках, для пояснень вживають собі надалі »Рутенія« і подібних імен. »Зора« з 25. листопаду передає з Лондону про »нову дуже серійозну крізу в Европі« і пише таке: »Недорозуміння між Німеччиною й Польщею досягло небезпечних розмірів. Торкається це »Рутенії«, що залишилася в Чехо-Словаччині. Польща зібрала 7 дивізій війська на »рутенській« границі та 40.000 душ на румунській границі. Дата для акції була 27. ц. м. але Німеччина зробила новий рух, яким зупинила польську акцію«. »Зора« з 26. листопада поміщає знову образок под заголовком »Карпатська казка, де вживає слова »Рутенія«, але статю заголовлює »Положення в Подкарпатска Украйна« Пишеться в статті таке: »Повідомлюють, що терористичні напади в К. Україні зросли особливо між Ужоком та »Волава«. Чехо-словацькі війська були під обстрілом з польського боку навіть з кулеметів і бомб. . . . Останніми днями нереґулярні польські війська вступили в К. У. в уніформах польських стрільців«. »Зора« з 30. листопаду пише таке: »Наслідки маментально є важливе питання »Рутенії«, видко з того, що »Таймс« пояснює ним дві великі події останніх днів. Самі дописувачі ґазет з Варшави не сумніваються, що польсько-радянське порозуміння було відповіддю Польщі на німецьке veto на бажання Польщі, щоб Мадярщина анектувала »Рутенію«. З другого боку клопоти з Карпатською Україною допомогли прискоренні франко-німецьких переговорів.«

Оце приблизно все, що болгарська преса писала про Карп. Україну Мушу зазначити, що в самостійну оцінку подій болгарська преса не входить. Думаю, що через брак дописувачів з місця подій.

Міцні черевики, з доброї волової шкіри,
на ґумовій підошві ніколи не промокають.

Батя

Провідні ідеї національно-господарської політики Карпатської України

(Продовження).

В Карпатській Україні повинні знайти ґрунт для свого поширення всі основні і з національно-господарського погляду корисні форми господарювання, а саме:

1) приватно-індівідуальна трудова, яка мусить забезпечувати екзистенцію дрібного власника і його родини в сільськім господарстві, ремісництві, менших торговельних та промислових підприємствах і т. д.;

2) приватно-підприємнича капіталістична, яка має базуватися на рентабільності інвестованих капіталів та поплатності ініціятивно-організаційної підприємничої чинности;

3) кооперативна, що повинна обєднувати масових споживачів та фінансово слабих продуцентів, як також мобілізувати суспільно-національні капітали для витворення кредиту, національно-української промисловости, торгівлі і т. д., та перебрання в українські руки земельної і лісової власности;

4) муніціпально-комунальна, що має завданням обслуговувати соціяльно-культурні потреби населення самоврядно - адміністративних одиниць, міст і сіл;

5) державна, яка бере під своє керівництво лише ті галузі господарки, що є важливими з погляду загально-національних інтересів і потреб державної оборони.

Всі ці форми господарювання мусять мати права на користування, кожда в своїй мірі, державною охороною та опікою, що забезпечувала б їм у відповідних галузях успішний розвиток, що прямував би до одної цілі — розквіту Господарського Життя Карпатської України і поліпшення добробуту всіх суспільних верств її населення.

Ні одна з названих форм господарювання не сміє бути поставлена в привілейованемонопольне становище. Навпаки, здорова конкуренція, сприяюча розбудженню господарської активности, есть необхідною передумовою для нормального господарського поступу. Разом з тим всі господарські форми у всіх господарських галузях повинні бути взяті під контрольно-реґулюючий вплив держави ,але без якого б то не було посягання на обмеження ініціятиви у виявленні господарської діяльности, її переведення і відповідальности за неї.

Одним із найважніших завдань національно-господарської політики Карпатської України буде підняти індустріялізацію краю, тобто сприяти розширенню старих і утворенню нових промислових підприємств з притягненням національних і чужих капіталів. Чужі капітали мусять мати в Карпатській Україні вигідні умови, що забезпечували б їм рентовність, але чинність промислових, торговельних і т. п. підприємств з чужими неукраїнськими капіталами повинна бути обумовлена з одного боку використовуванням місцевої сільсько-господарської сировини або експлоатацією місцевих природніх підземних і надземних багацтв, а з другого боку — затрудненням у всіх галузях праці переважно українських робочих сил.

В основній галузі української економіки — сільському господарстві— національна господарська політика має запровадити в життя раз на завше незмінну засаду: землею повинен володіти на основі приватно-індівідуальної власности той, хто на ній працює. Сільське господарство Карпатської України вимагає мудрої політики, яка б ґрунтувалася не тільки на раціональнім використовуванні природніх с. г. умов, але була пристосована і до соціяльних умов карпатського села, в напрямі розвинення трудоінтензивних форм господарювання, які б в найбільшій мірі поглинювали вільну людську працю на селі і забезпечували її поплатність. Високий природний приріст населення Карпатської України, який дає головно сільська людність, ставить і буде ставити проблему — як вичерпувати той резервуар зайвих робочих рук, що його творить наше село? Для цього є два головних шляхи: трудоінтезифікація сільського господарства і урбалізація населення, тобто перехід зайвих робочих сил із села на нову роботу в місто. Розвиток в містах і містечках української торгівлі, ремісництва, промисловости та звязаних з цим допоміжних господарських чинностей є одним із неминучих способів ліквідації перманентного, з кождим роком все зростаючого, безробіття безземельного і малоземельного нашого селянства. Заходи національно-господарської політики повинні цьому допомагати.

Ми начеркнули тут лише провідні, так би сказати, вихідні точки національної господарської політики Карпатської України і на цім тим часом спиняємось. Але під кінець мусимо сказати, що господарська політика і її державні заходи не є лише плянами і завданнями урядових чинників, а є програмовою частиною завдань всіх активних одиниць і ґрун, заці-

Для весняних праць

міцні ґумові чоботи.

59.-

Бата

Для праці у воді та в болоті найкращі оці ґумові чоботи, що є цілі з ґуми. Міцна ґумова підошва рубцьована так, що чоботи не ковзають.

Жиди в статистиці

В одному празькому журналі находяться дуже цікаві дані про жидів. Перед знищенням жидівської держави римлянами число жидів доходило до 3 з половиною мільйонів. Жили вони в краях Близького Сходу, Північній Африці та в Італії. В XV. стол. після великих переслідувань жидів їх число зменшується на півтора мільйона. Але жидівське населення скоро зростає. В XIX. стол. жидів вже було около 10 мільйонів, в 1933 р. 16 міл. Жидів живе:

Польща — 3 мільйони,
СССР — 2,870.000,
Румунія — 900.000,
Німеччина — 550.000,
Мадярщина — 500.000,
Чехо-Словаччина — 360.000,
Анґлія — 330.000,
кол. Австрія — 230.000,
Франція — 200.000 і в інших державах Европи коло 200.000,
Північ. Америка — 4,500.000,
Аргентина — 240.00,
Канада — 170.000,
Палестина — 400.000,
Фр. Мароко — 120.000,
Австрія — 30.000. (Цікаво, що в Японії живе тільки декілька сот жидів.)

Як відомо, жиди мають дуже великі здібності пристосовуватися. В якій державі живуть, де яка нація панує, ту й підтримують.

В Карпатській Україні жиди наробили не мало лиха. У нас вони від першого початку займаються торгівлею й лихварством. Раніше вони голосилися до мадярів, підтримували у нас мадярське гноблення, а коли прийшла нова ера — зразу зробилися вірними чехословаками. Чехізація нашого народу проводилася при їх дуже активній підтримці.

Але сьогодні карпатоукраїнський народ став вільним, тому вони мусять підчинитися його волі. Вони мусять усвідомити собі, що коли підуть проти його інтересів, то ми будемо з ними поводитись так, як вони цього заслужать.

Коли чеські шовіністи очікували свого генерала, багато жидів начіпило собі чеські прапори й приключилося до чехів. Ми це все добре бачили й тому застерігаємо їх не провокувати нас. Інакше ми розвяжемо жидівське питання у нас так, що це не дуже буде подобатися їм.

скавлених в піднесенні економічного, соціяльного і культурного розвитку краю. Здійснення цих завдань вимагає активної участи громадських сил Карпатської України і до цієї участи ми всіх кличемо.

Пекор.

ВІСТІ ЗІ СВІТУ

— **Флямандські академії науки,** літератури і мистецтва та медицини відкрито 21. ц. м. в Брюселі у приявності бельґійського короля Леопольда. Відкриття перших самостійних флямандських академій вважають очевидно великим культурним і політичним здобутком флямандського народу.

— **Французька державна адміністрація** в Тунісі — як повідамляє італійська »Ґаззетта дель Пополо« — в останньому часі звільняє зі служби на вищий приказ масово італійських службовців і робітників.

— **Японський премєр Гіранума** заявив в першій палаті японського парляменту, що ситуація є поважніша як звичайно признається. Нема надії на тривкий мир, як довго не зединяться Японія, Манджурія і Китай для здійснення спільної мети. Я надіюся, сказав Гіранума, що китайці підуть на співпрацю з Японією а щодо тих, які цього не розуміють і остають у відпорі проти Японії, залишається одна можливість, винищити їх з коренем.

— **Німецький міністр** пропаганди др. Ґебельс помістив статтю у »Фелькішер Беобахтер« під наголовком »Чого властиво хоче Америка?» Ґебельс протестує проти виступів Америки. Одночасно зазначує, що Німеччина шанує політичні погляди американського народу і внутрішні відносини, що панують в Америці. Тому також і Німеччина домагається такого самого пошанування для себе. Чи Америка хотіла би виголодити Німеччину по вказівкам зі світової війни? — питається Ґебельс, зазначуючи одночасно, що всякі примусові господарські накази є обосічною зброєю.

— **Всі члени чехо-словацької делєгації,** що веде фінансові переговори в Лондоні, захворіли на ґрипу. Між ними теж провідник делєгації др. Поспішіль.

— **Німецька відповідь** на анґлійсько-німецькі переговори в справі зброєння на морі викликала в анґлійському уряді розчарування. Так подає Якешанж Телеґраф.

Міністр закордонних справ республіканської Еспанії Дель Вайо приїхав з Барсельони до Парижу і мав розмову з міністром Боннє, якому представив важке становище Барсельони і плани уряду на випадок втрати міста. Республіканські війська будуть боронити Барсельону. На випадок невдачі Франція мусить бути приготована на приплив сотень тисяч еспанських збігців.

— **В майбутній розмові** Рібентропа з міністром Беком у Варшаві має бути — як подає »Праґер Таґблат« — поінформована Польща про те, що новий розпопід африканського кольоніяльного посідання є в програмі держав оси і що з відповідному часі не забудеться на Польщу тільки тоді, коли вона буде в приязних взаєминах з Німеччиною.

— **В роковини підписання** договору про »вічний мир« між Югославією і Болгарією, білгородська преса принесла статті про велике значіння того договору, який в практиці вповні виправдався.

Йосиф Марко

найстарше похоронне заведення виконує всі замовлення, звязані з похороном. Власний виріб похоронних потреб. — Ціни дешеві.
ХУСТ, Ізська ч. 67

Заклик

Отсим закликуємо всіх фінансівукраїнців, щоб подали свої точні адреси, навели шкільне образовання, фахові іспити тощо і переслали на адресу:

Микола Глушко
доз. фін. сторожі
Лази
п. Н. Верецькі.

На основі цих даних будемо домагатися, щоб наші люди були приділювані на ведучі місця.

Оголошення

Отсим оголошує управа бувшої ОУНР в Ужгороді, що готівка, у висоті кч 1000.—, яка залишилася із зібраних грошей на маніфестаційні видатки в Ужгороді, має бути розділена касіром п. Волощуком так, що 300 кч дістане централя »Січі« в Хусті, 300 кч »Січ« в Перечині, 300 кч »Січ« в Севлюші а 100 кч ОУНР в Севлюші.

Рівночасно складає бувша ОУНР в Ужгороді щиру подяку жертводавцям, а головно найбільшому жертводавцеві тої маніфестації, пані докторовій Мих. Долинаєвій, яка зложила **на ту ціль до рук касіра аж 500 кч.**

За бувшу управу ОУНР:
Евсевій Волощук, касір.

Запрошення

»Учительська Громада« в Тячові скликає загальні збори на день 29. січня 1939 о 9 г. дополудня в укр. нар. школі в Тячові з програмою:

1) Відкриття,
2) Звіти функціонарів
3) Звіт контрольної комісії і вділення абсолюторії,
4) Вибори нової управи,
5) План праці,
6) Різні — закриття.

Проситься всіх членів »У. Г«. тячівського округу обовязково появитися. Будуть обговорюватися важні справи.

Старшина »Уч. Гр.«

УКРАЇНЦІ!

Клич — „Свій до свого“ запамятаймо і з любовю та правдою його точно додтримуймо, бо кожне інше поступовання було й буде протиукраїнське.

Своя рідна торгівля й промисел були завжди дуже рішальним чинником та провідником культури й народнього відродження.

Не забуваймо ж, що наша сила в нашій солідарності, тому підтримуймо **перше українське фахове підприємство канцелярійних машин.**

Власна майстерня. Продаємо й на рати.

Перший торговельний контакт Ваш зі мною не буде для Вас лише пробою, а дуже корисною аквізицією.

Г. ОДАЙНИК, Все для канцелярії, Хуст, Січовий Готель.

Лікарська поміч

Др. мед. Райна Муратова ординує для тих, що належать до лічебного фонду по полудню від год. 14—17. Хуст, вул. Александра 31, телефон 44.

Др. мед. Євген Корах, спеціяліст для хороб очних, начальник очного відділу держ. ліч. в Кривій. Ординує в Хусті, вул. Тараса Шевченка ч. 34 (кол. вул. др. Бенеша), від год. 9—12, телефон 139.

Дрібні оголошення

Додоручуємо двірцеву гостинницю — **Габура Степана, Королево н. Т.**

Франтішек Шанда, Хуст, вул. Короля Олександра ч. 3. Дешева й елеґантна переплетня книг.

Купівля — продаж

Др. Фукала, Перечин, продасть лікарські зубно-техничні приладдя.

КІНО—ХУСТ

27. I. $^1/_2$9 год. **ВЕЛИКІ ДУРНИЦІ.** (Грають: Павла Весела і Рудольф Форстер.)

28.-29 I. 6 і $^1/_2$9 год. **ВЕЛИКІ ДУРНИЦІ.** (Грають: Павла Весела і Рудольф Форстер.)

Ч.: II/2-336/I-1939.

КОНКУРС.

Головна фін. дирекція в Хусті обсадить у своєму адміністраційному районі вільні системізовані місця в стані пограничної фінансової сторожі.

До прохання треба прилучити:

1. Метрику народження (хрестний лист);
2. Посвідку про державне громадянство;
3. свідоцтво моральности найновішого часу;
4. посвідку про виконання законної військової презенційної служби;
Л. посвідку від громади, що прохач є свобідний (нежонатий);
6. посвідку про скінчення найменше трьох кляс горожанської, або середньої школи, або про освіту цим школам на рівні поставлену.
7. Посвідку про висоту тіла (найменша 165 цм).

Прохання треба внести до Головної фінансової дирекції (обласної митної управи) в Хусті до 30. січня 1939.

Начальник Гол. фін. дирекції
фін. надкомісар:
Ґойдич в. р.

»Нова Свобода«, орган Українського Націон. Обєднання. Виходить щодня крім понеділка. Видає і редаґує: Ред. Колеґія. Відповід. і начальний редактор В. Гренджа-Донський. Адреса редакції й адміністрації: Хуст, Славянська вул. ч. 1. — Число телефону 128. Число чекового конта: Прага 95.625. — Уживання газетних марок дозволила Дир. пошт й телеґр. в Ужгороді під ч. 469-Е 38. — Рукописів редакція не звертає й застерігає собі право присланї статті скорочувати та не поміщувати. — Передплата: Чехо-Словаччина місячно 15 Кч, квартально 45 Кч, піврічно 88 Кч, річно 175 Кч. Післяплата від місячної ставки 15 Кч, річна 180 Кч. — Заграниця: Америка-Европа місячно один амер. доляр в рівновартостній валюті. Виняток Польща й Югославія. Польща 4 золоти місячно, кварт. 12 зол., піврічно 24 зол., річно 45 зол. Югославія: місячно 25 дин., річно 300 дин. гроші слати заграничними поштовими переказами на адресу адміністрації: Хуст, Славянська вул. ч. 1. Карпатська Україна. — Державна друкарня в Хусті.
Цінник оголошень: За текстом звичайне оголошення $^1/_1$ 3.200 Кч, ½ стор. 1.600 Кч, ¼ стор. 800 Кч, $^1/_8$ стор. 400 Кч. — Сторінка оголошення має 4 шпальти. За 1 кв. цм шпальти 2.90 Кч. Оголошення в тексті за 1 кв. цм на 1 шпальту по 4.50 Кч. На першій сторінці за 1 кв. цм 5.80 Кч. — Ширина шпальти 6 цм. — Сторінка 26.5 цм широка і 41.5 цм висока. При більших оголошеннях відповідні скидки. — Окремі оферти прекладаємо на бажання. — Дрібні оголошення: числимо по 1 Кч від слова. — За оголошення редакція не відповідає.

1162/140 P.T.
Ing.Fedir Serbyn, techn.uřed.
Praha – Nusle II.č.63,
ul.Na Pankráci.

Річник XL. Число 18. Хуст, суботта, 28. січня 1939. 20 ц.

НОВА СВОБОДА

ОРГАН УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЄДНАННЯ

БАРСЕЛОНА ВПАЛА

(Бургос, 27. I.) Вчора о 13. годині націоналістичне військо генерала Франка після твердих боїв зайняло головне місто Катальонії, Барселону. За звідомленням генерального штабу націоналістичного війська, велика частина міста не була торкнута війною. Електрич. освітлення вже в ночі пічне фунгувати. Телефонічне сполучення теж фунгує. Генерал Давіля дав розафішувати проклямації, що Катальонія від сьогодні знов являється частиною Еспанії під суверенністю генерала Франка. Генерал Давіля водночас скасував усі розпорядження та іменування республіканської влади. Населення радісно вітало вступ націоналістичного війська до міста.

Рим святкує впадок Барселони

(Рим, 27. I.) Зайняття Барселони націоналістичною армією вчора було відсвятковано по всій Італії, як народнє свято. Увесь Рим був ілюмінований, урядові палаци та памятник короля Віктора Емануеля були освітлені рефлекторами. У Неаполі ввесь день дзвонили дзвони у дзвіницях усіх церков та гуділи сірени.

Питання збігців з Еспанії

(Париж, 26. I.) Міністр для закордонних справ іспанського республіканського уряду Дель Вайо перед відїздом з Парижу запитав ще раз французького міністра Боннета, чи Франція готова прийняти 150.000 каталянських збігців. В імені французького уряду заявив Бонне, що виконати це прохання є для Франції неможливо ізза фінансових й матеріяльних причин. Одначе Бонне запропонував впустити до Франції певне число жінок та дітей і переговорювати з Бургосом про створення невтральної полоси по іспанській стороні границі для згромадження збігців. Далі подав Бонне думку визвати Англію до участи в коштах на утримання збігців.

Югославія не покидає Румунії

(Білград, 27. I.) Югославянська преса в коментарях про відвідини італійського міністра Чяна в Югославії підкреслює, що Югославія не думає пожертвувати приязнь Румунії за мадярську. Таке становище займає теж півурядовий часопис »Време«.

Німецько-французька декларація діє

(Париж, 27. I.) По офіційним повідомленням відвідав німецький амбасадор в Парижі Вельцек відвідав міністра для закордонних справ Боннета, з яким мав розмову про іспанську війну, про француз.-італійські взаємини і питання ненарушимости відношення сил на Середземному морі. Та розмова відбулась по думці німецького - французької декларації, якою зобовязались Франція і Німеччина порозуміватись про проблєми, в яких заінтересовані обі сторони, коли ті проблєми можуть довести до міжнародніх труднощів.

„Цивільна армія оборони“ в Англії

(Лондон, 27. I.) Біля 7 мільйонів людей з англійського населення між 18 і 64 роком життя мають вступити в новостворену »службу нації«. Друга частина громадян, які й у воєнному часі працюють у життєвоважних званнях мають згідно з бажанням уряду віддаватись й надальше виключно своєму званню. Вчора почалась роздача 20 мільйонів примірників »Підручників про службу для нації« з інструкціями, в якій ґрупі оборонної служби має хто вишколюватись.

Канадійський голос про Україну

Через радіову сітку Канадійської Висильної Корпорації говорив 3. січня ц. р. проф. саскачеванського університету Джордж В. Симпсон про Україну. Виклад проф. Симсона почав серію викладів під загальною назвою »Щиро сказавши«. Прелеґент зайняв тверде становище, що без полагодження українського питання не може бути миру в Европі. Отже без уваги на те, хто брався б до поладнання цього питання, треба тому лише радіти. Він звернув увагу, що є розположення дивитися з підозрінням на піддержування Німеччиною українського визвольного руху і зараз подав доказ з історії, що таке вже бувало. Коли Зєдинені Держави боролися за свою незалежність, давала їм поміч Франція. Про мир в Европі можна буде говорити аж по створенні української держави і остаточному зрівноваженні сил.

Державний секретар Кармазін вітає провідника УНО Федора Ревая з іменуванням

Державний секретар для німецької народности, Кармазін, прислав провідникові партії »Українського Національного Обєднання« телеґраму:

»В часописі читав я про почесне іменування. Бажаю Вам всього добра у Вашому важкому завданні.

Кармазін«.

Вистава образів Карпатської України в Парижі

(Хуст, 28. I.) На днях відкрито в Парижі виставу присвячену Карпатській Україні. Вистава поміщена в чехо-словацькому туристичному бюрі та обіймає головно краєвиди нашої країни. Є надія, що ця вистава спричиниться до більшого відвідування Карпатської України французькими туристами, що дотепер приходили до нашої країни дуже зрідка.

Впали маски

(Хуст, 28. I.) Протягом 20 років ведучі чеські урядовці та політичні керманичі викликували в Карпатській Україні мовну боротьбу і підтримували мадяронів і всяких зрадників у боротьбі проти української національної свідомості. А коли провідники українського народу проти цього поступовання ведучих чеських службовців піднимали голос, вони завжди заявляли, що до наших мовних та культурних питань взагалі не мішаються, вони мадяронів ніяк не підтримують.

Але в часі останніх подій, звязаних з іменуванням третього міністра ґенерала Прхали, впали маски з лиць багатьох наших »словянських« братів.

Зайвим є твердити, що, як тільки повалилися чинники, що в нас підтримувати »русскій« напрям, увесь цей рух прямо щез. Але тепер знов виявилося, що найвірнішим союзником руссо-мадяронства в Карпатській Україні були й є шовіністичні чехи, які в часі нашої боротьби проти нехтування наших конституційних прав, змагалися злучитися з мадяронами, щоб таким чином нас поборювати і розбивати наш народ знов на групки.

Ще раз виявилося, що найбільшими інспіраторами, активними прихильниками штучної мадяронської течії в Карпатській Україні, були шовіністичні чехи. Довголітня протиукраїнська пропаганда чеської преси перейняла майже всіх чеських службовців у Карпатській Україні. В останньому часі були випадки, що чеські шовіністи явно виступили в обороні мадяронів та цькували проти українців, навіть і проти влади.

Одиноким ліком на цю хворобу більшости чеських службовців є, щоб всі органи безпечности на провінції були в наших руках, щоб не повторювалися випадки в Ізі та в Королеві н/Т.

Панове стоять тепер перед нами без масок і ми добре знаємо, хто наш приятель, а хто наш ворог!

І на цю провокацію наше населення дасть належну відповідь при виборах, дня 12. лютого!

Господарями в нашій країні є ми, українці!

БАТЬКО ВОЛОШИН почесним громадянином Рахова

На своєму останньому засіданні міська рада Рахова вибрала премєра Карпатської України др. Августина Волошина своїм почесним громадянином, щоб тим самим вшанувати його працю для добра нашого українського народу й цілої Батьківщини. Від сьогодні ліве побережжя Тиси в Рахові було назване Його іменем.

Вірю в щиру українсько-чеську співпрацю

— Лист чеського журналіста —

Бачимо все ще Підкарпатську Русь, а не Карпатську Україну

Думаю, що головною причиною нашого непорозуміння з українцями є те, що ми все ще маємо перед очима Підк. Русь, в такій формі, як ми її впізнали перед 20 роками й не вміємо собі ясно усвідомити переміненої ситуації. Перед 20 роками Карпатська Україна була занедбаним краєм, де не було шкіл, не було своєї інтелігенції. Ми уявляли собі »русина«, як бідняка в петеці й постолах, який іде десятки кілометрів пішком до міста, не вміє писати, читати й культурно жити. Ми уявляли собі карпатських українців покірними вівцями.

Але сьогодні ситуація цілковито перемінилась. Тут виросла молода ґенерація, яка не має нічого спільного з старим, яка вперто добивається своїх прав. Вона більше не хоче, щоб її називали »русинами«, бо це пригадує їй старі рабські часи. Ми до сьогодні не хотіли вірити, що карпатські »русини« є частиною 40 мільйон. народу, який живе в 4 державах, а саме: СССР, Польщі, Румунії й Чехо-Словаччині. Ми привикли дивитись на карпатських українців, як на малий, півмільйоновий народець, який немає нічого спільного з своїми братами за Карпатами, на широких українських степах.

Ніхто не має права заслонювати сонце від українців

Народ під Карпатами є частиною великої української нації, яка ще не має своєї власної держави. З карпатських українців мадяри за довгі роки гноблення старались зробити мадярів, які говорять по руснацьки »карпато-росів« і т. д.

Любов до жовтоблакитного прапору, до погляду на Київ не сміють у нас викликати ненависть до цих словянських братів. Коли ми їм не можемо помогти в боротьбі за свою державу, то ми маємо ще менше права заслонювати від них сонце свободи що саме народжується. Коли би український народ мав свою державу, то може б і не дійшло до сьогоднішньої нашої катастрофи.

Прага дивиться на ці справи інакше

Більшість чехів в Карпатській Україні виступає проти українських стремлінь тільки тому, що вона ніколи не займалась українським питанням серйозно. Багато чехів твердить, що укр. мову завели на Підкарпатті еміґранти і що »русини« мають свою власну мову. Інакше на це дивиться вчена Прага. Зразу після перевороту чеська Академія Наук ствердила, що літературною мовою в Карпатській Україні може бути тільки мова українська. Багато чеських працівників та письменників поставилось за укр. мову в Карп. Україні, проголосило, що ут живе український народ.

Багато говориться про українсько-чеську співпрацю, але практично до неї ніколи не дійшло. Ще до недавна кожного українця вважали за іредентисту. Чехи співпрацювали з русофілами, мадяронами. Але в той час, коли в Карп. Україні чехи не співпрацювали з українцями, в Празі існувало Чехо-словацько-українське обєднання, в якому були заступлені передові працівники культури й науки. В Празі визнавали існування Карпатської України уже в той час, коли про карпатоукраїнський народ були видумані різні образливі назви, але офіційні кола не погоджувались з цим становищем.

Українці й чеські будителі

Обєктивно ставились до українського питання чеські будителі К. Гавлічек-Боровський, Ф. Палацький, Л. Ріґер, Челяковський та ін. Особливо Боровський багато займався українцями в свойому часописі »Народне Новіни«. В статті про втрату української самостійности читаємо: »Замовк народ хоробрий, маючи з одної сторони поляків, з другої москвитів за панів і стався в своїй батьківщині безправним рабом, за яку довгі роки боролись кращі сини... »Гавлічек дуже точно розділював українців від росіян.

Викрики, які не відносились до всіх

На маніфестаційних зборах в Хусті можна було почути багато викриків проти чехів. Але ці викрики не відносились до всіх чехів, як заявляли з декотрих сторін. Чехів, які є приятелями українського населення, просили, щоб не відходили з Карпатської України. Сталося багато хиб на чеській стороні, про які кожному відомо. Не можна дарувати тим чехам, які поширюють про українців фальшиві інформації, роблять на них різні наклепи.

Вірю в щиру українсько-чеську співпрацю

Зрада Фенцика, Бродія та, компанії вилікувала карпато-українців, але не вилікувала всіх чехів, які тут остались. Багато чехів не хоче собі усвідомити теперішню ситуацію й далі підтримують русо-мадяронів. Вони повинні негайно змінити своє становище в інтересах самого чеського народу в майбутності. Українці є народ сильний, якого чекає велика майбутність. Чехи повинні це раз назавжди зрозуміти.

Вірю, що тоді дійде до щирої українсько-чеської співпраці, коли ми не будемо вмішуватись до внутрішніх справ самих українців, коли ми будемо респектувати їхні права, мову, звичаї та політичний устрій.

Йосиф Мікуліч.

Повідомлення

Отсим повідомляється, що інструкторський курс з незалежних причин переложений на 15 лютого 1939.

Приголошення приймається до 8 лютого 1939 р. Адреса: Хуст, Румунська 1.

Головна Референтура
Жіночих Відділів О. Н. О.
»Карпатська Січ«.

Волівщина протестує

проти насильства

Дня 19. січня населення села Пилипець, волівського округу, по службі Божій згуртувалося на спонтанні протестні збори проти іменування чеха нашим міністром. Присутні спільно домагалися його відкликання. Із зборів була послана телеґрама президентові Чехо-Словаччини.

Вся Верховина, а зокрема Волівщина з великим обуренням відповідає на нове нахабство чеських шовіністів та централістів. Всі наші села зразу стали на ноги й демонструють свою відданність українським міністрам і незадоволення чехом. »Геть з чеськими шовіністами, геть з чеськими урядовцями, які шкодять нашому народові!« —, почуєте в кожному нашому селі. Великі демонстрації відбулися в таких селах Ізки, Рипинне, Новоселиця, Колочава, Вучковий й 20 січня у самому Воловому. В цих демонстраціях взяло участь багато тисяч народу.

Англійський журналіст у Хусті

(Хуст, 27. I.) Недавно відвідав Хуст англійський журналіст М. Б. Вінч, який цікавився нашим українським шкільництвом і був дуже здивований, що по евакуації вдалося нашому міністерству шкільництва в дійсно короткім часі примістити всі середні школи та ще отворити нові середні й горожанські школи. Редактор Вінч студіює шкільництво в цілій Европі та з тої причини приїхав і до нас.

О. Др. Г. Костельник: **6**

Чому я став українцем

Продовження.
(Докінчення.)

Всяка політична орієнтація є свого роду »пророцтвом«, бо вона обіцює, що вона є найпевнішим шляхом до майбутніх осягів. Саме тому годі в увесь нарід вмовити, що цей чи той політичний шлях є єдиний правильний. Так і бачимо, що у всіх народів є ріжні політичні партії. Національне москвофільство в нашому народі певне не зникне безслідно. Воно залишить по собі політичне москвофільство, як свою прочищену традицію. Авжеж загал наших москвофілів саме задля свого політичного москвофільства погоджувався також з національним москвофільством, як з консеквенцією — по вимогах царської Росії. Таке інтеґральне москвофільство скрахувало, однак чисто політичне москвофільство має дуже сильні карти в руках і не може не находити своїх прихильників навіть між »запеклими« українцями.

Очевидна річ, що для щирих українців соборна й самостійна Україна буде вічним ідеалом і заповітом. Хоч цей ідеал покищо є тільки ідеалом, всетаки він у наших відносинах має велику практичну вартість: він захоплює широкі маси й революціонізує їх проти недогідних теперішніх відносин. Але які шанси має цей наш найвищий націонал. ідеал, як політична можливість? По світовій війні він був на короткий час здійснений. А що потім сталося? Чи ті розкладові чинники, і по нашій стороні і по стороні ворогів соборної й самостійної України, вже сьогодня не істнують, або завтра вже не будуть істнувати, або будуть слабші? Одно зовсім певне і ясне, що найвищі національні ідеали здійснюютя тільки в щасливій політичній констеляції.

Не говорім про наш нарід, щоб нас бажання не впоювали, візьмім для прикладу мадярів. Доки стара Візантія падала, а німці ще не захопили Чехії й не окружили Мадярщини, Мадярщина була великою й сильною державою, що сягала глибоко на Балкан. Але коли Мадярщина найшлася між сильною й ростуючою Туреччиою та між сильною Австрією, тоді їй уже »віддзвонили«. Поділена між Туреччину та Австрію Мадярщина животіла 150 років. По визволенні від турків Мадярщина, ослаблена й обтяжена довгою неволею, й далі животіла під кормигою Австрії аж до 1848 р., коли підняла революцію проти Австрії. А потім в »Австо-Угорщині« так гарно уложилися для неї політичні відносини, що сьогодня Мадярщина самостійна — але и »облуплена зі скіри«. Щоб мадяри знову осягнули свій національний ідеал, мусіли би побити і Югославію і Чехо-Словаччину і Румунію. Цього вони самі ніколи не зможуть доконати. Отже в даній політичний констеляції мадяри могли би осягнути свій політичний ідеал тільки спільно з якимсь могучим союзником.

Безперечно, що й Україна в теперішніх політичних відносинах, щоби зблизитися до свого ідеалу, мусить оглядатися за якимсь могучим союзником. Ось на цьому підложжі у нашому народі завсіди находитимуться прихильники, а навіть гарячі визнавці політичного москвофільства. Але, як сказано, політичне москвофільство це зовсім інша справа, ніж національне москвофільство.

Прочищені вартости в суспільному житті це прояв дозрілости народу. В часі світової війни в поляків була сильна русофільська орієнтація. Та ніхто з прихильників цієї орієнтації не думав про обрусіння польського народу, а власне всі думали, як би краще забезпечити будучність свого народу. Нехай так само думають і ровлять наші москвофіли, тоді сповнять свою місію.

У Карпатській Україні немає „русских“ шкіл

(Хуст, 28. I.) Українська влада, як відомо, ще минулого місяця видала розпорядження, яким до всіх українських шкіл у Карпатській Україні заводжується навчальна мова українська. Це розпорядження однак припускає, що де 40 батьків учнів вимагало б навчальну мову росій., то там треба зорганізувати окремішню клясу з навчальною мовою російською.

Це і була свого роду анкета батьків, яких »більшість« за мадяронародносоціялістичного режиму »голосувала« за російською мовою; і у всій Карпатській Україні за виїмкою Н. Верецьок, де знайшлося 40 заблуджених батьків, всі родичі стали за українську навчальну мову. Вже з цього факту можемо бачити, яким штучним, фальшивим був у нас тзв. »великорусскій« напрямок.

Телефонічне злучення з Мадярщиною

(Хуст, 28. I.) Генеральна дирекція пошт у Будапешті запропонувала нашій дирекції пошт і телеграфів у Хусті, щоб було відновлено телефонічне сполучення між Мадярщиною й Карпатською Україною на лінії Ужгород — Перечин, Ужгород — Хуст, Мукачево — Свалява та телеграфічне сполучення Дебрецин—Хуст. Пропозицію мадярської ґенеральної дирекції наш уряд приняв.

Мадярщина вже остаточно зреклася своїх претенсії на Карпатську Україну та старається навязати з нами нормальні відносини.

Статистика худоби в Карпатській України

(Хуст, 28. I.) Переважна більшість нашого населення жиє з плекання худоби. Отже певно, що є в нас зацікавлення щодо стану худоби в Карпатській Україні.

Перед відступленням частини території був стан такий: рогатої худоби 216.928, коней 39.600, свиней 81.740, овець 105.100, кіз 25.739.

По відступленні нашої території Мадярщині виглядає стан худоби так: рогатої худоби 172.261, коней 28.355, свиней 52.171, овець 93.591, кіз 11.509.

Карпатська Україна доставляє багато рогатої худоби до Чехії та Моравії, бо в історичних землях місто коров держать кози.

Молоді втікачі

(Хуст, 25. I.) В останніх тижнях перейшло з території, відступленої Мадярщині, багато шкільної молоді, яка переслідувана мусіла захоронити себе втечою. Ця молодь хоче закінчити науку в українських школах, про які в Мадярщині не може бути й мови. Карпато-українська влада пішла на зустріч цим молодим утікачам-безбатченкам. Діти будуть приміщені по інтернатах, де дістануть утримання і зможуть спокійно, хоч далеко від своїх родичів, закінчити належну освіту. Але память про мадярські персекуції в молодих душах залишиться на завжди.

Черевики для весняної праці

Міцні черевики, з доброї волової шкіри, на ґумовій підошві ніколи не промокають.

Батя

Новий командант жандармерії

Чуємо нарікання, що один командант жандармерії, чех пішов, а другого такого самого чеха ми прийняли.

Щоб подещо про нашого нового краєвого команданта жандармерії пана пполк. Володимира Ваку сказати, дозволимо собі трохи описати його життя, щоб поінформувати широке громадянство. Є це справді чех, але живе між нами вже 28-ий рік, будучи ще далеко перед війною військовим старшиною ужгородського ґарнізону. Після перевороту, якраз тому 20 років, він був тим, що замаширував з чеськими вояками до Ужгороду, опісля з 100-членовою делеґацією Націон. Ради поїхав 8. травня 1919 р. до Праги, що прилучила наш край до ЧСР.

Людина з такими заслугами вже давно мав бути ґенералом, а замість того чеські шовіністи-леґіонарі виїли його з команди ґарнізону (закидуючи навіть шпіонаж... зрозуміло, був вповні реґабілітований) і він пішов, як штабний капітан до пенсії. Зорґанізував асекураційне товариство »Бескид« і разом з нашим письменником, В. Ґренджою-Донським вели це наше господарське товариство взірцево і зробили з нього мільйонову інституцію.

Ніколи не був чеським шовіністом, завжди був прихильником нашого народу і прекрасно володіє українською мовою, словом і письмом.

Його дружина — це пані Маґда родж. Фленько, дочка відомого нашого патріота о. архидіякона Івана Фленька з Йоври, що також евакував, бо не хотів з мадярами зістатись. Виховалась вона в домі нашого Батька премєр-міністра д-ра Августина Волошина і завжди почувала себе українкою.

Такий командант є запорукою, що наша жандармерія є в добрих руках, врешті його тверда рука показалась і при робленні порядку в Ізі та в Королеві.

НОТАРІ УКРАЇНЦІ! Засновується організація нотарів українців. Приголошення треба засилати: **Г. Бокшай, нотар, Вишково н/Т.**

У ВИШКОВІ н/Т. в неділю, дня 29. січня відбудуться основуючі збори місцевої організації Українського Національного Обєднання. За головний провід прибудуть з централі голова Федір Ревай, та головний секретар А. Ворон.

Готовтесь до свята Тараса Шевченка 9.-10 III.!

Зоря Ясінчук:

Колись і тепер

Було колись то давно,
двадцять рік казати,
ішли стрільці молоді
волю здобувати.

Але воля, як мотиль,
вирвалася легко,
розбрелися всі стрільці
по світу далеко.

Їх робота кажуть днесь
у нівець пропала,
бо свобода так якось
сама з неба впала.

Нуж реально ми тепер
за місця боротись,
свободою-ж полишім
старим стрільцям гратись!

Листування

Прага, СД. 174., Твого листа з дня 21. січня 1939 одержали. Дуже цінний! Ми ним цікавимось. Чекаємо дальші листи, це був перший, що його від тебе дістали.

ВІСТІ ЗІ СВІТУ

— **Ґенерал Ґамелен,** шеф французького ґенерального штабу, що мав разом з віцеадміралом Дафленом виїхати в інспекційну подорож до Альжиру, відклав подорож на неозначений час. До Альжиру їде лише віцеадмірал Дафлен.

Середземноморська воєнна фльота Франції, що зібралась минулого тижня під командою віцеадмірала Абріяля на вправи у північноафриканських водах, закинула якір к мароканських пристанях.

— **Ґубернатор Банку Анґлії** Монтаґю Норман відбув довшу конференцію з міністром для закордонних справ Галіфаксом, на якій обговорено політичні наслідки уступлення др. Шахта з проводу німецького райхсбанку.

— **Німецько-еспанський** культурний договір підписали дня 24. ц. м. міністр закордонних справ уряду ґен. Франка ґенерал Йордана і німецький амбасадор фон Штофер. По підписані договору виголошено промови, в яких висловлено обосторонне бажання розбудови німецько-еспанських взаємин.

— **Італійський міністер Фаріначі,** головний редактор часопису »Режіме Фашіста« приїхав до Берліну, де виголосив виклад про німецько-італійську приязнь та історію розвитку оси Берлін-Рим.

— **50 німців** — як повідомляють з Тешена — виповіла польська влада з пограничної полоси на основі закону про граничну полосу. Фабрика дроту в Одерберґу звільнила дальших німецьких робітників з праці.

— **У японському парляменті** заявив міністр для закордонних справ Аріта, що японський уряд хоче, щоб інші держави зрозуміли правдиві інтенції Японії в Китаю. Японія хоче якнайскорішої нормалізації взаємовідносин на Далекому Сході й не думає усувати громадян европейських держав і Америки з Китаю. У випадку, як би держави задумали виступити проти Японії з господарськими репресіями, Японія відповість теж репресіями. Японський уряд вважає, що переговори з Анґлією та Америкою в справі ревізії договору 9-ох держав є бажані, але в дещо пізнішому часі, дотепер Японія виготовлює відповідь на анґлійську, американську і французьку протестаційну ноту. Японія має теж надію на успішні

Для весняних праць

міцні ґумові чоботи.

59.-

Бата

Для праці у воді та в болоті найкращі оці ґумові чоботи, що є цілі з ґуми. Міцна ґумова підошва рубцьована так, що чоботи не коввають.

Українське Національне Обєднання.

Організаційний правильник Українського Національного Обєднання

Приналежність до УНО.

Часть I.

Приналежність до УНО.

1. Членом УНО може статися кожна особа обох полів без різниці віку української народности по походженні і по крові, яка узнає програму УНО й буде принята проводом.

2. Член УНО має право й обовязок брати участь на зібранні місцевої політичної організації свого осідку.

3. Повинність члена УНО бути членом котрої-небудь підпорядкованої організації партії УНО (Просвіта, Січ, Кооператива й інші).

4. Член УНО не може бути членом іншої політичної організації (партії).

5. Член УНО може приняти функцію плачену, або неплачену в різних інституціях або законодавчих зібраннях, але це може статися тільки за згодою проводу УНО.

Часть II.

Дисципліна УНО і страта членства.

1. Дисципліна УНО є найвищим обовязком всіх членів. Коли хтонебудь з членів порушить карність, програму або організаційний правильник, або не додержить важних рішень організації УНО, або нечесно поводиться супроти проводу, може бути після ступня вини покараний:

а) доганою,

б) виключенням із УНО.

2. Догану висказує провід місцевої організації. Покараний член може проти кари покликатися до окружнього проводу. Рішення окружнього проводу УНО є остаточне, по ухваленні централі. Коли в окрузі нема окружнього проводу, рішає централя УНО, а її рішення є остаточним, проти якого нема відклику.

3. Членство стратить:

а) хто писемно повідомив, що з УНО виступає,

б) хто в супереч писемному упімненню довжен більше як 6 місяців членських внесків,

ц) хто був приналежними органами виключений з УНО.

4. При виключуванні членів треба поступати так:

Місцевий провід скличе засідання, протоколярно вислухає члена й у його відсутности більшістю голосів проводу виключить, або виключення відкине. Провід писемно повідомить дотичного про виключення і повчить, що може до 14 днів проти того відкликатись посередництвом окружнього проводу до централі УНО. Про виключення члена повідомить місцевий провід через централю УНО окружний провід. Після правосильного виключення, тратить член усі функції, що їх набув тилулом приналежности до УНО.

Часть III.

Непорозуміння між членами.

1. Всякі непорозуміння між членами полагоджує централя УНО по предложенні потрібних матеріялів окружним проводом. Рішення централі є остаточним.

Часть IV.

Організації УНО.

1. Організація місцева,
2. провід окружний,
3. провід центральний.

Часть V.

Осідок організації і проводу.

1. Осідком місцевої організації є місцевість, де була така організація заложена.

2. Провідника місцевої організації іменує окружний провідник. Місцевий провідник зложить присягу й підпише обіт вірности до рук окружного провідника.

3. Місцевий провідник іменує місцевий провід у такому складі: свого заступника, секретаря, скарбника й 2-х членів ревізорів. Іменовані зложать до рук місцевого провідника обіт вірності протоколярно, а відпис протоколу місцевий провідник перешле окружньому провідникові.

4. Окружний провід має свій осідок у центрі політичного округа, в якому є неймене 3 місцеві організації.

5. Окружнього провідника іменує голова централі УНО, який це право може перенести на провідника УНО.

Окружний провідник складе обіт вірності до рук провідника УНО.

6. Членів окружного проводу іменує провідник УНО на предложення окружнього провідника в такому складі: скарбника, свойого заступника, заступника окружнього провідника, секретаря, референта пропаганди й 2-х контрольорів. Члени окр. проводу зложять обіт вірності до рук окружного провідника. Протокол про зложення обіту має бути пересланий централі УНО.

7. Осідок централі УНО є Хуст. Головою УНО є гоолва Української Центр. Народньої Ради. Заступником голови УНО є заступник голови УЦНР. Провід твориться з 21 членів. Провідника УНО іменує голова ЦНР Карпатської України. Голова УНО іменує дальше: заступника провідника, ґенерального секретаря, секретаря, відповідального редактора центрального органу УНО, референта пропаганди, 2-х контрольорів і решту членів центрального проводу. Провідник, його заступник, ґен. секретар, секретар, відповідальний редактор, референт пропаганди, творять президію центрального проводу. Всі члени центрального проводу складають обіт вірності до рук голови УНО.

Часть VI.

Місцевий провід.

1. Місцевий провід кермує всіми справами, що спадають під його компетенцію.

2. При розвязанні місц. організації увесь маєток припадає централі УНО.

Часть VII.

Права й обовязки місцевого проводу.

1. Провід дбає про карність (дисципліну) місцевої організації та порядок у ній.

2. Веде статистику всіх виборів, відбутих у селі, подає всі важні справи окружньому проводу.

3. Провід місцевої організації, підчас виборів, є виборчим комітетом села.

4. Опікується виборчим фондом для виборів до законодавчих та інших установ.

5. Після вказівок окружнього проводу УНО встановляє кандидатку до сільських заступництв та інших установ.

6. Дбає, що на кандидатну листу ввійшли лиш члени УНО, які підпишуть реверз і заяву, що будуть підпорядковуватися програмі УНО і рішенні її органів.

Часть VIII.

Окружний провід.

1. Переводить постанову централі УНО в своїм окрузі й дає інструкції місцевим провідникам.

2. Провідник округа подає звіти про діяльність свойого округа центр. УНО.

Часть IX.

Централя УНО.

1. Президія відбуває свої засідання кожних 14 днів, веде протокол у справах біжучих. Реферує ґенеральний секретар.

2. Провідник має право покликати на засідання центр. проводу представників: Просвіти, Січі, УЦНР, кооператив й ін., підпорядкованих цілокраєвих організацій для подання справоздання.

3. Провідник і ґен. секретар призначають окруж. секретарів, приймають урядовців до канцелярії, установляють їм платню, звільняють урядників.

4. УНО кожнього місяця скликає центр. провід, на якому подає реферат провідник з ґен. секретарем.

5. Центральний провід переводить програму в життя, дає вказівки окружним провідникам і його розподядженням мусять всі організації підчинятись.

6. Центральний провід є найвищим органом у всіх справах.

7. Контрольори мають право участи на всіх засіданнях.

Часть X.

Майно централі УНО.

1. Центральний провід дває про фінансові справи й установляє висоту членских внесків.

2. На випадок розвязання УНО, увесь маєток припадає, як місцевих організацій, окригів і централі УНО. Централі Української Національної Ради Карпатської України.

Ухвалено дня 20. 1. 1939.

Голова УЦНР

Др. Августин Волошин, в. р.,

премєр-міністр Уряду Карпатської України.

переговори з Радянським Союзом.

— **У фахових школах** в Америці, які мають державну допомогу, вивчають тепер 7000 людей на летунських механіків. Уряд Зєдинен. Держав планує допомогти летунським та іншим школам у вивченні 20.000 летунів, щоб на випадок війни мати вишколених авіяторів.

— **Негерська висока школа** в Алабамі проголошує, що число випадків лінчу в Зєдинених державах постійно зменшується. В 1935 р. було 35 випадків лінчу, в 1936 і 1937 по вісім, а в 1938 тільки шість.

— **Видатки Канади** на безробітних на протязі девяти років до кінця березня 1939. р. дійдуть до 900 мільйонів долярів. В цю суму входить безпосередня допомога і всякі роботи, що мали метою зменшити безробіття та допомогу фармерам.

— **Анґлійсьикий уряд** дав урядові Чанґкайшека позичку у висоти трьох мільйонів фунтів штер.

— **Болгарський премєр** і міністер для закордонних справ Кіссейванов задумує в короткому часі офіційно відвідати турецький уряд в Анкарі.

— **Колишній литовський міністр** для закордонних справ Лозорайтіс став іменований литовським послом в Римі.

Лікарська поміч

Др. мед. Райна Муратова ординує для тих, що належать до лічебного фонду по полудню від год. 14—17. Хуст, вул. Александра 31, телефон 44.

Др. мед. Свген Корах, спеціяліст для хороб очних, начальник очного відділу держ. ліч. в Кривій. Ординує в Хусті, вул. Тараса Шевченка ч. 34 (кол. вул. др. Бенеша), від год. 9—12, телефон 139.

Дрібні оголошення

Додоручуємо двірцеву гостинницю — **Габура Степана, Королево н. Т.**

Франтішек Шанда, Хуст, вул. Короля Олександра ч. 3. Дешева й елеґантна переплетня книг.

КІНО—ХУСТ

28.-29 I. 6 і $^1/_2$9 год. **ВЕЛИКІ ДУРНИЦІ.** (Грають: Павла Весела і Рудольф Форстер.)

Ч.: II/2-336/I-1939.

КОНКУРС.

Головна фін. дирекція в Хусті обсадить у своєму адміністраційному районі вільні системізовані місця в стані пограничної фінансової сторожі.

До прохання треба прилучити:

1. Метрику народження (хрестний лист);

2. Посвідку про державне громадянство;

3. свідоцтво моральности найновішого часу;

4. посвідку про виконання законної військової презенційної служби;

Л. посвідку від громади, що прохач є свобідний (нежонатий);

6. посвідку про скінчення найменше трьох кляс горожанської, або середньої школи, або про освіту цим школам на рівні поставлену.

7. Посвідку про висоту тіла (найменша 165 цм).

Прохання треба внести до Головної фінансової дирекції (обласної митної управи) в Хусті до 30. січня 1939.

Начальник Гол. фін. дирекції

фін. надкомісар:

Ґойдич в. р.

»Нова Свобода«, орган Українського Націон. Обєднання. Виходить щодня крім понеділка. Видає і редаґує: Ред. Колеґія. Відповід. і начальний редактор В. Гренджа-Донський. Адреса редакції й адміністрації: Хуст, Славянська вул. ч. 1. — Число телефону 128. Число чекового конта: Прага 95.625. — Уживання газетних марок дозволила Дир. пошт й телеґр. в Ужгороді під ч. 469-Е 38. — Рукописів редакція не звертає й застерігає собі право прислані статті скорочувати та не поміщувати. — Передплата: Чехо-Словаччина місячно 15 Кч, квартально 45 Кч, піврічно 88 Кч, річно 175 Кч. Післяплата від місячної ставки 15 Кч, річна 1 80 Кч. — Заграниця: Америка-Европа місячно один амер. доляр в рівновартостній валюті. Виняток Польща й Югославія. Польща 4 золоти місячно, кварт. 12 зол., піврічно 24 зол., річно 45 зол. Югославія: місячно 25 дин., річно 300 дин. гроші слати заграничними поштовими переказами на адресу адміністрації: Хуст, Славянська вул. ч. 1. Карпатська Україна. — Державна друкарня в Хусті.

Цінник оголошень: За текстом звичайне оголошення $^1/_1$ 3.200 Кч, ½ стор. 1.600 Кч, ¼ стор. 800 Кч, $^1/_8$ стор. 400 Кч. — Сторінка оголошення має 4 шпальти. За 1 кв. цм шпальти 2.90 Кч. Оголошення в тексті за 1 кв. цм на 1 шпальту по 4.50 Кч. На першій сторінці за 1 кв. цм 5.80 Кч. — Ширина шпальти 6 цм. — Сторінка 26.5 цм широка і 41.5 цм висока. При більших оголошеннях відповідні скидки. — Окремі оферти прекладаємо на бажання. — Дрібні оголошення: числимо по 1 Кч від слова. — За оголошення редакція не відповідає.

Vasil, urj.
Praha II.
Bredovská č. 3.

Річник XL. Число 19. Хуст, неділя, 29. січня 1939. 20 с.

НОВА СВОБОДА

ОРГАН УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЄДНАННЯ

ЛИСТА КАНДИДАТІВ

Українського Національного Обєднання і народностевих ґруп

в Карпатській Україні для виборів до першого сойму Карпатської України

1. Др. Августин Волошин, премєр правит. Карпатської України Хуст
2. Ревай Юлій, міністр Карп. України, Хуст
3. Др. Брящайко Юлій, адвокат, Хуст
5. Ґриґа Іван, хлібороб, Вишні-Верецьки
6. о. Довбак Адальберт, духовник, Ізки
7. Др. Долинай Микола, лікар, Хуст
8. Dr. Drbal Miloš, advokát, Chust
9. Дутка Августин, суддя, Хуст
10. Ігнатко Іван, хлібороб, Білки
11. Др. Комаринський Володимир, адвокат, Хуст
12. Качала Іван, залізничник, Перечин
13. Клемпуш Василь, торговець, Ясіня
14. Клочурак Степан, урядник, Хуст
15. Лацанич Василь, учитель, Великий Березний
16. Мандзюк Микола, учитель, Севлюш
17. Марущак Михайло, господар, Великий Бичків
18. Інж. Романюк Леонід, урядник, Хуст
19. Moys Grigorie, protopop, Bila Cerkov
20. Німчук Дмитро, директор, Хуст
21. Ing. Oldofredi Anton-Ernest Unterstaatssekretär, Chust
22. Пазуханич Юрій, інспектор, Хуст
23. Перевузник Іван, земледілець, Середне
24. Попович Петро, земледілець, Великі Лучки
25. Ревай Федір, директор друкарні, Хуст
26. Др. Різдорфер Микола, лікар, Свалява
27. Др. Росоха Степан, урядник, Хуст
28. о. Станинець Юрій, парох, Вонігово
29. Шобей Василь, господар, Вульхівці
30. Штефан Августин, начальник мін. шк., Хуст
31. о. Феделеш Кирило, катехит, Білки
32. Тулик Михайло, редактор, Хуст

Проти пльоткарів та інтригантів

Деякі пани у поважних, відповідальних позиціях, які довели скоро влаштуватися, в останніх днях роблять всякого рода наклепи й інтриги.

Також находяться панки, які зприводу іменовання третім міністром ґенерала Прхалу, ширять між нашим населенням паніку.

Провід Українського Національного Обєднання напоминає тих панів і панків, щоб більше старалися про зорґанізування й ведення свого уряду та навчилися, що то є »урядова тайна«, ніж пльотками та інтригами, бо є вже якраз на часі, щоб позбутися старого розсипалівського духу, бо наша молода українська держава потребує сьогодні людей праці й чину, а не пльоткарів та інтригантів.

Українське Національне Обєднання постарається, коли це за короткий час не зміниться, щоб уряд української держави був очищений від подібних елементів.

Провід Українського Національного Обєднання.

Німецький міністр про співпрацю народів

(Мінхен, 28. I.) На вчорашньому засіданні господарчо-політичної комісії націоналсоціялістичної партії міністр постачання Даре проголосив, що забезпечення харчами держави на випадок потреби може статися без наглих змін, та може статися важливим інструментом в обороні країни. Це доказують посудки військових органів на весні та в осені минулого року. Даре далі проголосив, що Німеччина може ще довожувати значну кількість збіжжя зза границі. Коли б Німеччина вступила до тривкого господарського звязку з південньо-східною частиною Европи, це означало б велику вигоду для здійснення задоволення взаємних потреб. Новий лад може основуватися тільки на чесній співпраці народів, а не на володінні та використовуванні одних другими.

Німецький парлямент скликаний — Чяно запрошений

(Берлін, ЧТК.) Німецький райхстаб скликано на 30. січня, на 8 год. вечором. Це буде конституюче засідання по виборах, що відбулись 10. квітня 1938 р. Вперве появляться на засіданні посли з колишньої Австрії і зі судетської землі.

Німецьке міністерство для закордонних справ офіціяльно потверджує, що німецький уряд запросив італійського міністра для закордонних справ на засідання парляменту.

Париж і впадок Барселони

(Париж, 28. I.) Впадок Барселони та його дальші наслідки щодо розвитку горожанської війни в Еспанії є головним предметом розговорів та завважень на всіх політичних місцях. Скорі перемоги націоналістичної армії ґенерала Франка біля Жерони, бомбардування Фіжуресу, та можливість приближення боїв до французьких границь, як також відступ вояків на французьку територію, є темами зацікавлень та урядових зарядмамі зацікавлень та урядових зарядмамі зацікавлень та урядових зарядмамі

Засідання Проводу УНО

Дня 26. ц. м. вечером о 5-ій год. в поміщенні Укр. Центр. Національної Ради відбулося чергове засідання Проводу Українського Національного Обєднання, на яке явились, крім членів Президії і деякі члени Проводу. Засідання відкрив Провідник УНО, п. Федір Ревай, вітаючи присутних. Після того ґенеральний секретар п. Андрій Ворон повідомив, що Провід виіменував окружних і районових провідників та виставив для них декрети, а то:

Округа Великий Березний: інсп. Іван Гриць

Округа Свалява: Др. Микола Різдорфер, лікар

Округа Перечин: Іван Качала, залізничник

Округа Середнє: Юлій Ґерзанич, управитель школи

Округа Севлюш: Іван Ревай, директор

Округа Рахів: Юлій Боршош, директор

Округа Тячів: інспектор Олександер Маркуш, Тячів

Округа Хуст: проф. Др. Михайло Гупаловський

Округа Н. Верецькі: Степан Кепаза, управитель школи

Округа Волове: Микола Скира, учитель

Район Заріччя: о. В. Балтович, намісник

Район Ізки: Микола Щадей, господар, Нижній Студений

Район Великий Бичків: Михайло Марущак, господар

Район Великий Раковець: Павло Чаповцій, учитель

Район Ставне: Іван Шелепець, управитель школи

Район Чинадьово: Іван Васько, шк. інспектор

Довірник для Великих Лучок: Юрій Дорій.

Декрет говорить про наступне:

Обовязком окружних і районових провідників є негайно предложити на іменовання членів окружного проводу в такому складі: 1) заступника провідника, 2) секретаря, 3) скарбника (касіря), 4) референта пропаґанди і 5) двох членів надзірної комісії. Згадані зложать до рук окружних і районових провідників обіт вірности, після припису правильника (часть V. точка 3). Протокол про те мається переслати ґенеральному секретаріятові.

Крім того мають переводити всі постанови централі УНО в своєму окрузі (районі), іменувати місцевих провідників кожної громади їх округи (району), приймати від них предписаний обіт вірности, давати всі потрібні інструкції місцевим провідникам, контролювати їхню діяльність і давати справоздання про їхню працю ґенеральному секретаріятові.

Дальші інструкції, програма і правильник передадуться їм при зложенні обіту вірності.

Крім того на засіданні Проводу УНО рішено замовити партійні відзнаки та членські леґітимації. Члени прийматимуться до організації за допорученням двох інших членів. Час вичікування кандидата будеться брати індивідуально.

УНО звернеться до всіх українських культурних, фахових та господарських інституцій (Учительська Громада, Просвіта, Краєвий союз залізничників, Кооперативний Союз й ін., щоб їх члени вступили до організації корпоративно.

Членське виноситиме 0.50, 1.—, 5.—, і 10.— кч місячно, залежно від ситуації члена.

Залізничникам на увагу!

В »Новій Свободі« чис. 13 з 22. січня 1939. т. є з неділі, є поміщена стаття, в якій закликається на маніфестацію до Хусту з походом від залізничної стації до »Січової гостинниці« де переведуться краєві загальні збори.

В статті є друкарська помилка замісць 19. лютого поставлено неправильно дату 1. лютого.

Отже в Хусті 19. лютого відсвяткуємо своє залізничне свято з краєвими загальними зборами на чолі.

Союз Карпатських залізничників.

ВСІ ДО ПРАЦІ!

Керманичі нашого політичного життя в останніх днях вже кілька разів заявили, що ми всі маємо 12. лютого доказати, що ми зрілі до повної свободи й що ми вже не потребуємо нікого чужого, щоб над нами в якій небудь формі володів.

У день виборів ми мусимо переконати ввесь культурний світ про нашу національну єдність, та про нашу незломну волю жити свобідним життям на своїй прадідній землі.

На цьому маленькому клаптику землі жиє тільки одна сотина великого українського народу, але нам закарпатцям треба поводитися так, щоб усі українці цілого світу були горді на своїх братів у Карпатській Україні, про яких все говорилося, що це найменше свідома частина українського народу. Покажім, що це не є правдою!

12. лютий дуже скоро приближується, отже тепер дорога для нас кожна хвилина. Ніхто з нас не сміє бути між тими, що говорять: та воно якось буде й без нас. Коли б це кожний сказав, то дійсно ми не були б гідні повної свободи.

Кожний з нас може ще в цьому короткому часі зробити щось для національної справи. Урядник, учитель, священик, хлібороб чи робітник на своєму місці хай візьметься до праці серед свого оточення та постарається, щоб між його знайомими чи в його селі не було ані одної людини, яка не йшла б з нами.

Тепер надійшов час для всіх свідомих громадян, щоб показали на ділі, що є дійсними нащадками славних запорозьких козаків і добре зрозуміли, що 12. лютий буде переломовим днем для нашого народу в Карпатській Україні.

Всім нам треба остаточно відкинути всякі особисті тертя й працювати днем і ніччю для загально-української справи, бо мусимо конче собі усвідомити, що тепер доля нашого народу лежить в наших руках та що ми так виспимося, як собі постелимо.

12. лютий мусить показати всім нашим ворогам, що ми вже раз на все рішили про долю українського народу тут під Карпатами й вже тепер не дозволимо нікому й з ніякої причини втручуватися до наших внутрішніх справ. Всі наші питання вирішимо собі самі без чужої помочі.

Увесь великий український народ тішиться нашими здобутками й сумує, коли нам щось не вдасться. Не сміємо забути, що вся пригноблена Українська Нація складає в Карпатську Україну великі надії.

50 мільйонів українців з цілого світу дивиться на нас, стежить за нашими вчинками. Покажім, що ми гідні тієї уваги нашої Великої Нації!

Ю. Гаркович.

Українська влада помагає бідному населенню

Нова кукурудза для округів, у яких немає праці

(Хуст, 28. I.) Українська влада вже зараз після проведення евакуації наших великих міст, приступила до забезпечення прохарчування населення Карпатської України. Наша влада тепер знов накупила більшу кількість кукурудзи з Румунії, яка тепер уже відсилається до тих округів, в яких панує безробіття. І ця кукурудза буде розподілена між безробітними, які її ціну повинні відпрацювати. Громадські заступництва повинні назначити, яку саме працю мають вони виконувати.

Пічнеться еміграція жидів із Карпатської України

(Хуст, 28. I.) Краєва Організація Жидів у Севлюші взяла на себе обовязок навязання звязків із світовими організаціями, що під цю пору займаються справою еміграції жидів із Европи. Президія організації цими днями висилає свого відпоручника до Америки, щоб там розглянув можливості виселення жидів з Карпатської України до заморських країв.

ЛИСТА КАНДИДАТІВ „Подкарпатських русинов“ відкинена

Єдина кандидаційна листа в Карп. Україні УНО

Русофіли-мадярони як завжди, й тепер ужили підступу й обману:

(Хуст, 28. I.) Краєва виборча комісія для виборів першого сойму Карпатської України в Хусті проголошує листу кандидатів »Подкарпатських Русинов«, що була подана ґрупою виборців під вище наведеною назвою, за відкликану по думці § 27. уст. 6. зак. 126/1927 Зб. з. і р. а то тому, що не був зложений зачет на розмножування листи кандидатів по думці § 27 уст. 4 цит. закона.

Не беручи огляд на цю обставину незложення зачету на розмноження листи кандидатів, треба було цю листу кандидатів під назвою »Подкарпатських Русинов« проголосити також за неважну, на основі § 24 уст. 6 цит. закона, і про те, що не були направлені формальні хиби, на які предсідник краєвої виборчої Комісії протоколярно звернув увагу подаючого листу кандидатів вже при самім поданню. За неважну треба було проголосити її і через те, що означення виборчої партії не відповідає постановам § 20 уст. I. виб. зак.

Зазначую, що вже ці причини самі в собі вистарчають до відкинення листи кандидатів.

Маючи це все на увазі виборча комісія прийшла до того висновку, що цю листу кандидатів не можна брати за серьозну, а то із тої причини, що так оголошений уповноважнений др. Дрбал Мілош, адвокат з Хусту, як і приголошений заступник уповноважненого п. Волощук Іван, господар і урядовець Господарського дружества з Хусту про листу кандидатів »Подкарпатських Русинов« нічого не знали і своєї згоди до перебрання функції уповноважненого чи його заступника, не дали і перед предсідником Краєвої виборчої комісії ту обставину писемно потвердили і явно відреклися всякої діяльности уповноважнених цієї ґрупи виборців »Подкарпатських Русинов«.

Цей здогад підтверджує і те, що, ані одна третина кандидатів, наведених на листі кандидатки »Подкарпатських Русинов«, не подала писемне власноручне проголошення, що кандидатуру приймають (§ 22 виб. зак.).

Щодо постанов § 20 уст. I. виб. закона треба примітити ще й таке:

Листу кандидатів подала ґрупа »Подкарпатських Русинов«. Текст цього § говорить про партії (по чеськи: страни). З того виходить, що ця постанова закона розуміє під поняттям »страна« тревало організованих політичних (господар.) партій, як то є видно із постанови § 21 уст. 3. останнє речення. Це речення говорить, що в поступованню перед виборчим судом заступає партію не уповноважнений партії, тільки заступник центрального виконавчого виділу партії, у виборчім смислі слова. З цього виходить, що листу кандидатів не може подати яка небудь ґрупа виборців, тільки партія (страна) в політичнім або господарськім змислі слова.

В Хусті, дня 27. січня 1939.

Предсідник Краєвої виборчої комісії:

Петро Калинюк, в. р.

Відозва до членів Учительської Громади

Шановні Колегині й Колеги!

Управа громади дозволяє собі звернутися до Вас, як до тих, що досі були керівниками, провідниками та організаторами культурно - національного життя нашого народу та просить кожного з Вас пригадати собі, що:

1. Перші в нашій історії вільні від всяких утисків вибори до власного сойму — призначені на 12. лютого р. Божого 1939.

2. наш український народ нарешті має можність скласти свій перший іспит зрілости до державного життя,

3. наші вороги, як зовні, так і з поміж нас прикладуть всіх зусиль, щоб ті вибори скаламутити, —

а тому святим обовязком кожного з нас є розвинути, якнайактивнішу працю над підготовленням наших людей до виборів, пояснюючи їм нашу ситуацію державну, політичну, міжнародню, господарську та нищучи наслідки ворожої підступної і добре плаченої пропаганди.

Не відкладаймо цю працю на послідні дні (бож до 12. лютого не далеко), а працюймо безупинно і з повною відданістю вже від сьогодні — аж до повної перемоги на виборах 12. лютого нашої єдиної листи »Українського Національного Обєднання«, яку очолюють наші дорогі:

Батько, премєр міністр др. Августин Волошин і міністр Юліян Ревай.

Памятайте, що наслідків Вашої праці в цих днях очікує ввесь наш 50-ти мільйоновий народ, а оцінить її історія.

Отже з чистим серцем і чистими руками, нумо до праці за вільне й свобідне життя Карпатської України та цілого українського народу!

За Президію Учительської Громади:

Голова: Августин Штефан, в. р. **Секретар: Василь Свереняк, в. р.**

Загальні збори
Гуртка Учительської Громади Іршавщини в Білках

Дня 22. ц. м. відбулися загальні збори Гуртка УГ Іршавщини в Білках. Було присутно 65 членів. Головою Гуртка Світликом була оцінена праця Учительської Громади в нашому загальному житті. Зібрані вчителі при переданні секретарем УГ привіту від голови А. Щтефана, бурею оплесків повітали імя свого голови. На зборах члени висловили свою кріпку віру, що він як начальник шкільництва, поведе його, як собі бажала Учительська Громада. Збори повірили секретаря Свереняка передати палкий привіт і обіцянку голові А. Штефанові, що вчителі Іршавщини будуть проводити всі вказівки МКШІНО в життя й що гордіють тим, що в чоло нашого шкільництва поставлений один з найбільших шкільних фаховців у всій державі.

Збори вибрали провід у такому складі: Голова Петро Світлик, заст. голови Іван Черничко, секретар І. Балоґ, скарбник Василь Палаташ, члени виділу: Корнило Заклинський, Юрій Стрижак і Степан Бокотей. Їхні заступники: Андрій Петрашко, Йосип Орос. Контрольна комісія: Дмитро Микита і Іван Мольнар. Делегати до ради УГ: Михайло Пуйо і Корнило Заклинський.

Президія Учительської Громади надіється, що новий провід поведе Гурток за її інтенціями.

Загальні збори Гуртка УГ в Рахові

Дня 23. січня відбулися збори гуртка УГ Рахівщини в Рахові. На зборах від імени президії УГ реферував секретар В. Свереняк про плян праці. У дискусіях про поодинокі питання брали живу участь усі вчителі. Збори вислали вітальні телеграми владі Карпатської України і начальникові МКШІНО, А. Штефанові, та протестну телеграму центральній владі проти іменування третім міністром чеха, ґенерала Прхали. Учительство Рахівщини зажило вільним життям, висвободившись зпід пригноблення колишнього інспектора-чеха, В. Шкарпішка. Щодо діяльності цього пана на Рахівщині, характеристичним є факт, що вчительство Рахівщини протягом останніх двох років не мало зборів.

Вибрано ось такий провід: Голова Василь Петрецький, шкільний інспектор, заст. голови Микола Храпко, секретар Юлій Боршош-Кумятський, скарбник Михайло Белей, член виділу Михайло Велигорський. Заступники: др. Ю. Головацький, Михайло Катеринюк, Ревізійна комісія: Павло Волощук, Степан Масенко, Андрій Кузьмик. Члени ради УГ: Евген Іваненко, Микола Грицак і Микола Храпко. Їхні заступники: Іван Гриць і Антін Кущинський.

Наше українське підприємство

канцелярійних машин.

Власна майстерня.
Продаємо й на рати.

Перший торговельний контакт Ваш зі мною не буде для Вас лише пробою, а дуже корисною аквізицією.
Все для канцелярії.

Г. Одайник,
ХУСТ,
вул. Тараса Шевченка ч. 70.

Українська книгарня

Т. САВУЛИ У ВІДН

виконує замовлення на всі українські книжки, ноти, мапи, листівки, календарі, журнали, образи, портрети, листівки та відзнаки. Комплектує бібліотеки. Пересилка моїм коштом.

Книгарням звичайний опуст.

Адресуйте:

Ukrainische Buchhandlung
THEODOR SAWÜLA
Wien I., Riemergasse 2.

Листування редакції.

П. ДЕНЬ, 174. Пр. С. Д. Ф.

За Ваші Святочні Побажання щиро дякую. Прислане одержав. Дуже радий. — Прошу о дальше так як досі.

Український виріб вудженин

„КАРПАТСЬКА ТОРГІВЛЯ“
в ХУСТІ, ВУЛ. МАСАРИКА.

Подаємо до відома шановного громадянства, що 15. І. 1939. р. відкрили власну торгівлю. Ціни дешеві. Обслуга солідна.

Черевики для весняної праці

Міцні черевики, з доброї волової шкіри, на ґумовій підошві ніколи не промокають.

Батя

Що нам не подобається в Хусті?

1. Що жиди, особливо »інтелігенція«, ще завжди говорять по вулицях провокативно по мадярськи, хоч у Мадяршині бють та катують жидів, викидають їх із посад, хоч там завели протижидівський закон. У нас жиди привикли панувати над нашим народом, вони нашу мову вважають простою, а панськими мовами в них є мадярська й чеська. Українське населення Хусту випрошує собі провокацію цих жидів, які до того живуть з крови нашого народу.

2. Не подобається нам, що »Міська Щадниця на Кор. Виноградах« у Хусті залишила головний чеський напис на фронті банкового будинку, і неначе на глум, високо під стріхою дала написати фірму і по українськи, але так, що це не є замітне. Було б бажаним, коли б дирекція поліції в Хусті примусила цю щадницю, щоб на головному місці фронту будинку мала й український надпис.

3. Це саме відноситься на фірму Тимко напроти цієї щадниці. Залишено тут головний напис таким, яким він був, лише над ним, подібно до Виноградської щадниці, меншими буквами, в меншому розмірі вивішено український напис. І це є саботажем. Таким способом вигляд тобто український характер нашого головного міста терпить. У зародку треба здушувати такі спроби. До Хусту приходять чужинці і потім смішно виглядає, що в головному місті Карпатської України на головних місцях будов є чужі написи.

4. Не подобається нам, що поліцайти на головних перехрестях Хусту говорять з українцями і іншими по чеськи й по чеськи дають пояснення. Мали б мати стільки ввічливості, коли живуть у нас, щоб говорили по українськи. Це саме відноситься до гостинниць, крамниць, де люди прозвичаєні до 20 літного чеського панування, всякому кланяються »мацута«. Треба всюди клянятись по українськи »Слава Україні« або »Моє поважання«.

Йосиф Марко

найстарше похоронне заведення виконує всі замовлення, звязані з похороном. Власний виріб похоронних потреб. — Ціни дешеві.
ХУСТ, Івська ч. 67

Для весняних праць

міцні ґумові чоботи.

59.-

Бата

Для праці у воді та в болоті найкращі оці ґумові чоботи, що є цілі з ґуми. Міцна ґумова підошва рубцьована так, що чоботи не ковзають.

ВІСТІ ЗІ СВІТУ

— **Король Болгарії Борис** — як подає урядове звідомлення -- мав на днях в часі свого побуту в Римі двогодинну розмову з Муссолінім в палаті Венеція.

— **Італійські часописи** подають з Білгороду, що італійський міністр для закордонних справ Чяно в розмові з принцреґентом Югославії Павлом запросив його в імені італійського уряду на офіційні відвідини до Італії. Принцреґент Павло прийняв запросини. Точний речинець відвідин досі невідомий.

— **Турецький уряд уступив.** Президент турецької республіки повірив дотеперішньому міністрові внутрішніх справ Тевлікові Сайдамові створення нового кабінету. Того самого дня порішила турецька народня партія, що має абсолютну більшість в народньому зібранні, розвязати народне зібрання (парлямент).

— **12 послів шведського парляменту** поставило внесення дати мирову нагороду Нобля за рік 1938. анґлійському премерові Чемберленові. Посли предложили це внесення комісій Нобля норвезького парляменту з такою заявою: »Нема сумніву, що Чемберлен у вересні 1938. захоронив Европу перед катастрофою.

— **Понад 500 мільйонів Кч річно** видає Польща на поліцію, як виявилось в дискусії над бюджетом в польському соймі.

— **Уряд Гатаю** (Санджаку Александрети) звернувся до турецького уряду з проханням, дозволити вживати в Гатаю турецькі поштові марки. Недавно турецький уряд дозволив своїм консулям давати турецькі пошпорти громадянам Гатаю.

— **В копальні вугілля** в Міядахо в Японії вибухли ґази. Земля звалилась і присипала 76 робітників. Всі вони згинули.

— **Президент Бразилії** видав декрет, що не дозволяє творити кольоній, де б були поселенці одної тільки національности. Найменше мусить там осісти ще 30 % роджених бразилійців. Навчання в школах там може вестися тільки в краєвій мові.

— **Делеґація бразилійського війська,** [illegible] майора, виїхала на запросини німецького уряду до Німеччини, щоб вивчати німецьке летунство.

— **В Букарешті** оголошено офіційно перенесення румунського посла Філкотія з Атен до Софії, Валимареску з Чіля до Буенос Айрес, Лякка з Ріо де Жанейро до Праги. До міністерства відкликано послів з Осло, Таліна, Тірани та делеґата при Лізі Націй.

— **Литовська військова організація** щавлісів обєдналась з партією тавтініків (літовських націоналістів). Головний командант щавлісів, який підлягає міністерству війни, увійде до головного проводу тавтніків.

— **Створення польської державної** централі для пропаганди домагається від уряду варшавська півурядова »Ґазета Польська«. Розвідками в чужих мовах — пише вона — мусимо перемогти протипольську пропаганду, що ведеться сьогодні за кордоном. Дотеперішні досвіди дали сумний та болючий доказ, що приватні старання не заспокоюють потреб польської пропаганди за кордоном.

— **Українська мова,** що офіційно ввійшла в мури паризького університету з вільним курсом української мови, мала цікавий відгук в »Українській Книгарні« в Парижі, яка припадково міститься близько школи східніх мов. Книгарня продала в кількох днях французьким студентам 18 »Кобзарів«.

— **Американський новий тип літака,** сконструований на замовлення Франції, перевищив — як повідомляють з Ню-Йорку — усі досі відомі скорості, досягаючи швидкість 925 км на годину.

— **Жидів, польських громадян,** не буде виповідати далі Німеччина внаслідок нової, щойно заключеної умови між польським та німецьким урядами.

Найліпші ровери, шумавські на місячні рати 50 кч

Засилає за оплатою на всі стації ЧСР. і з зарукою.

Цінник задармо.

І. ПІХЕР, Клатови XIV. Шумава.

ОГОЛОШЕННЯ.

Міністерство судівництва в Хусті подає до відома, що перенесло свої канцелярії до будинку краєвого суду в Хусті і є поміщене на другім поверхі, число дверей: 61, 62 і 63.

Сторони приймаються тільки в середу і четвер від 10 до 12. години. Число телефону 160.

За міністра судівництва референт:

Августин Дутка.

ОГОЛОШЕННЯ

Бувші урбалісти в Ромочевиці продадуть шляхом публічного торгу 35 дубових дерев на пні з урбаріяльного лісу в Гату н/Становим. Продаж відбудеться 31. лютого 1939 р.

Початкова загальна викликаюча ціна є 9.078.30 кч. Публічний торг відбудеться на місці та розпочнеться о год. 9-ій рано.

З умовами публічного торгу можна познайомитись у предсідника урбарії та нотарського уряду в Залужі.

Ромачевиця, дня 24. I. 1939 р.

Гомонай Василь.
предсідник.

КОНКУРС

Українське Національне Обєднання звертається до наших мистців надіслати чимскорше до секретаріяту УНО проєкти на партійну відзнаку. Умова: мусить містити тризуб і напис УНО.

Міністерство внутріш. справ в Хусті

Число 772/през. 1939.

ОГОЛОШЕННЯ

До жандармерії Карпатської України буде прийнято більше число жандармів на пробу. За жандарма на пробу може бути по § 17. закона з дня 14. квітня 1920 ч. 299 Зб. з. і р. прийнятий той, хто:

1) має краєву приналежність у Карпатській Україні, 2) є бездоганний, повноправний та душевно спосібний, 3) переступив 21 а не досяг ще 35. року життя, 4) є нежонатий або бездітний вдовець, 5) є тілесно сильний і здоровий та є найменше 165 цм високий, 6) знає досконало українську мову в слові і письмі, 7) докаже, що має найменше скінчену народню школу, 8) має військове вишколення, виконав військову службу зо зброєю, на-протязі найменше такого часу, який військовий закон приписує для нормальної презенційної служби.

До прохання (просьби) треба приложити проголошення, підписане двома свідками, що на випадок прийняття до жандармерії, зобовязується кандидат служити в жандармерії найменше чотири роки.

Оштемпльовані і власною рукою писані прохання мають бути подані до дня 15. лютого 1939 Краєвій Команді Жандармерії в Хусті.

На просьби активних підстаршин дальшої чинної служби при війську з краєвою приналежністю в Карпатській Україні, подані виключно посередництвом міністерства народньої оборони і ним допоручені, без зменшення законних прав першенства інших кандидатів, при сповненні всіх інших умов за однакових обставин, буде взятий спеціяльний огляд. До прохання тих активних підстаршин має бути долучене писемне проголошення, що прийняттям до жандармерії настають для них наслідки по статті 1/9 закона з дня 18. травня 1938. ч. 118, яким був доповнений та частинно змінений § 15. закона з дня 8. квітня 1927 ч. 54 Зб. з. і р.

В Хусті, дня 23. січня 1939.

Міністр внутрішніх справ:
Др. Августин Волошин, в. р.

ОГОЛОШЕННЯ

Управа доповняючої ремісничої школи в Сваляві подає до відома всіх учнів цієї школи, що приголосилися до відвідування її в шкільнім 1938/39 році, що навчання в ній, в звязку з перенесенням її до нового приміщення (громадський дім) розпочнеться ся дня 1. лютого 1939 р., тому проситься всіх її учнів, зявитися для перевірки запису дня 31 січня ц. р. о год. 8., в новім приміщенні.

Управа школи.

ОГОЛОШЕННЯ

Державна Торговельна Академія в Сваляві, що евакувала з Мукачева, має тепер число телефону 35.

Дирекція.

ОГОЛОШЕННЯ

Окружний уряд в Тячеві виконає дня 14. лютого 1939 р. (а в разі потреби й в слідуючих днях) вивласнюючу росправу з метою вивласнення парцел в катаст. ґрунтах Угли, що є потрібним для будування лісової залізниці — лінія Буштино—Угла на протязі 16.200 аж 17.300 км. в тих випадках, коли б ф-ма Нашицька (древодільна ак. сп. в Празі) та керовництво фабрики в Буштині з посідачем ґрунту не осягли добровільного порозуміння, що до викуплення тих ґрунтів. Право вивласнювання для цієї ф-ми уділило Мін. Вн. Справ в Празі своїм розпорядженням з дня 13. червня 1938 р. ч. 43.594 /1938-13. Комісія вислана окружним урядом є уповноважена виносити рішення о всіх домаганнях, пропозиціях та упоминаннях, що їх сторони на підставі I. капітоли зак. ч. XII з р. 1881 внесуть, при чому підкреслюється, що меріторні установлення вивласнюючого пляну ставиться лише в тім випадку, коли жадний з зацікавлених не прийме участи в росправі. Вивласнюючий плян та спис маїтелів вивласнюючих ґрунтів є вивішений для публічного огляду на час 15 днів в загальній урядовні політ. об., округ Тячів, де можуть зацікавлені в урядових годинах у нотарстві в Углі подати писемні пропозіції-зауваги. Упоминання та зауваги усні й писемні треба подати найпізніше при комісійній розправі керуючому комісією.

Сходини учасників комісії призначається на 14. лютого 1939 р. о год. 8. на нотаряті в Углі.

Окружний гетман:
Главачек, в. р.

Лікарська поміч

Др. Мед. Олександр Плітас, ординує від год. 15 до 17, крім неділі та свят. Лічничий фонд. Ізська ч. 2, Хуст.

Др. Мед. Зоя Плітасова, фахова зубна лікарка, ординує від год. 9. до год. 14. щодня, крім неділі та свят. Хуст, Ізська вул. ч. 2.

Дрібні оголошення

Додоручуємо двірцеву гостинницю — **Габура Степана, Королево н. Т.**

Франтішек Шанда, Хуст, вул. Короля Олександра ч. 3. Дешева й елеґантна переплетня книг.

Тимко й Медек радіо, та електричне й механічне підприємство. Хуст, вул. Масарика ч. 33.

Гостинниця К. Новотний. Кожного вечера музика. Чай о 17. год. Хуст, вул. Швеглова ч. 12.

Рокосовик Юрій, торгівля ласощами. Хуст, площ. Авг. Волошина ч. 10 (перед тим Церковна).

Іван Смерека, виріб ріжного роду шапок. Ціни дешеві. Хуст, вул. Соборна ч. 41.

..**Арон Якубович,** годинникар и золотар. Хуст, вул. Масарикова 30. Направляє годинники та виробляє печатки.

КІНО—ХУСТ

28.-29 I. 6 і 1/2 9 год. **ВЕЛИКІ ДУРНИЦІ.** (Грають: Павла Весела і Рудольф Форстер.)

»Нова Свобода«, орган Українського Націон. Обєднання. Виходить щодня крім понеділка. Видає і редаґує: Ред. Колегія. Відповід. і начальний редактор В. Гренджа-Донський. Адреса редакції й адміністрації: Хуст, Славянська вул. ч. 1. — Число телефону 128. Число чекового конта: Прага 95.625. — Уживання газетних марок дозволила Дир. пошт й телеґр. в Ужгороді під ч. 469-Е 38. — Рукописів редакція не звертає й застерігає собі право прислані статті скорочувати та не поміщувати. — Передплата: Чехо-Словаччина місячно 15 Кч, квартально 45 Кч, піврічно 88 Кч, річно 175 Кч. Післяплата від місячної ставки 15 Кч, річна 180 Кч. — Заграниця: Америка-Европа місячно один амер. доляр в рівновартостній валюті. Виняток Польща й Югославія. Польща 4 золоти місячно, кварт. 12 зол., піврічно 24 зол., річно 45 зол. Югославія: місячно 25 дин., річно 300 дин.гроші слати заграничними поштовими переказами на адресу адміністрації: Хуст, Славянська вул. ч. 1. Карпатська Україна. — Державна друкарня в Хусті.

Цінник оголошень: За текстом звичайне оголошення 1/1 3.200 Кч, 1/2 стор. 1.600 Кч, 1/4 стор. 800 Кч, 1/8 стор. 400 Кч. — Сторінка оголошення має 4 шпальти. За 1 кв. цм шпальти 2.90 Кч. Оголошення в тексті за 1 кв. цм на 1 шпальту по 4.50 Кч. На першій сторінці за 1 кв. цм 5.80 Кч. — Ширина шпальти 6 цм. — Сторінка 26.5 цм широка і 41.5 цм висока. При більших оголошеннях відповідні скидки. — Окремі оферти прекладаємо на бажання. — Дрібні оголошення: числимо по 1 Кч від слова. — За оголошення редакція не відповідає.

P.T. Redir Serbyn, techn. ured. Praha — Nusle II. č. 63, na Pankráci.

По конфіскаті другий наклад.

Річник XL. Число 20. Хуст, вівторок, 31. січня 1939. 20 с.

НОВА СВОБОДА

ОРГАН УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЄДНАННЯ

ПОЗІР НА ПРОВОКАТОРІВ!

Вороги Карпатської України та нашого народу ширять по селах брехливі чутки, що у Хусті вже сидить і урядує міністр-ґенерал Прхала, а премєра, Батька Волошина, викликали до Праги.

Проголошуємо, що ця вістка од початку до кінця — є неправдивою й простою провокацією. Її ширять наші вороги, щоб перед виборами баламутити народ.

Не вірте брехням, а провокатори понесуть належну кару!

Провід Українського Національного Обєднання

ВЕЛИКИЙ ОКРУЖНИЙ ЗЇЗД
у Великім Березнім

Дня 29. ц. м. в неділю відбувся в Великім Березнім великий окружний зїзд УНО. Цілу площу заплавило море синьо-жовтих прапорів, транспарентів і написів.

Величаві збори відкрив відомий наш патріот інспектор **Іван Гриць**, висказуючи втіху і віталючи присутних, що без великої пропаганди, на перший заклик появилися в такому великому числі.

Після того виголосив палкий привіт від краєвої команди »Карпатська Січ« поручник п. **Кедюлич**, запевняючи, що »Січ« завжди стоїть на поготові для свого народу.

Один з молодих, аґільних провідників нашої молоді п. **Др. Івановчик** виголосив палку патріотичну промову. Якраз підчас його промови прибули з Хусту провідник УНО п. Федір Ревай і редактор Ґренджа-Донський, яких цілий зїзд привітав дуже щиро і гучно.

Провідник УНО п. Федір Ревай забірає слово і з його промови беремо наступне:

Русскіє зїсталися в Ужгороді з Фенциком, а тут є тільки український народ (бурхливі оплески і вигуки: так є!). Мадяронів, фенциківців ми не потребуємо (так є! Геть с гадами!) Виіменували за третього міністра п. генерала Прхалу, цілий наш народ проти того запротестував (вигуки: не хочемо за міністра Прхалу, третім міністром має бути українець) . . . тоді чеська преса пише, що наш народ п. генерала прийняв з великою радістю (вигуки: геть з брехливою пресою. Забороніть А-Зет.) . . . Ця ворожа преса пише, гейби тут була якась українська диктатура. Шкода, що такої української диктатури ми не маємо, бо коли б була, то вона б поперше зліквідувала б тих інтриґантів, що сіють ті роздори і колотнечу . . . Наш уряд доказав свою лояльність супроти Праги і най нашу владу не зачіпають . . .

Редактор **В. Ґренджа-Донський** між іншим сказав таке: День дванадцятого лютого має бути іспитом нашого народу. Ані один голос не сміє пропасти. Ще й той старенький дідусь, та бабуся, повинні появитись і зложити свій голос до урни, хоч би їх прийшлось вести попід руки . . .

Ще й той хворий, хоч би на ношах мусить прибути і дати свій голос, бо не забудьте, що кожний голос — то цегла, з якої будуємо наш могутній, величавий будинок, що називається Воля, рідна Держава . . .

Пані Шелепцьова промовляла від січовичок, пан дир. **Василь Лацанич** від окружної організації УНО і рівночасно заявив, що у зїзді взяло участь понад 6500 учасників. Пан проф. др. **Равлюк** пояснив, що ми є лиш малою частиною великого народу, бо за Карпатами є нас 50 мільйонів . . . Пані **Ірина Невицька** склала привіт від українського жіноцтва. Промовляли ще: п. **Кирлик** за місцеву Центр. У. Н. Раду, пан **Олексенко** за інститут Колеґії Укр. Військ. Відзнак в Празі, а опісля за словами п. **Шелепця** цілий зїзд з піднесеними руками склав присягу вірности до свого рідного народу. Ще взяв слово секр. Окр. Нац. Ради п. **Халахан** і відтак пан інсп. **І. Гриць** закрив цей імпозантний зїзд, що скінчився українським гимном на устах »Ще не вмерла Україна. . .« (ґ-д)

ЗБОРИ УНО

В неділю відбулися масові збори УНО в Вишкові н. Т., за участи біля 2000 людей. Промовляли: генеральний секретар **Андрій Ворон**, інж. **Романюк** і др. **Степан Росоха**. Привіт Буштина передав голова Нац. Ради. Привітні телеграми вислали Батькові Волошинові і міністр. Реваєві.

Також відбулися збори в **Грушові, в Тересві, в Буштині**. Народ всюди захоплюється і хоче осягнути білого прапору.

Перегони за білий прапор

Наші села переганяються в тому, котре село в день виборів виложить найскорше білий прапор. Справа в тому, що **котра громада дасть 98 процентів всіх голосів на Українське Національне Обєднання, має право виставити на громадський будинок білий прапор.** Села вже тепер готуться на ті перегони: Всі села дадуть свої голоси на нашу партію, але котре виставить скорше білий прапор?

Прага визнала уряд генерала Франка

(Прага, урядово.) Уряд чехо-словацької республіки порішив визнати уряд ґен. Франка де- юре. Досі визнавала Чехо-Словаччина уряд в Бурґосі де- факто. Про це рішення празького уряду повідомлено чехо-словацького делегата при уряді ген. Франка в Бурґосі і делегата ген. Франка в Празі.

Вислід відвідин Рібентропа у Варшаві

(Берлін, 29. I.) Від 25. до 28. ц. м. відбув офіціяльні відвідини у Варшаві німецький міністр для закордонних справ фон Рібентроп, який прибув з дружиною у Варшаву в супроводі численних високих урядовців німецького міністерства для закордонних справ. Преса описувала усі детайлі врочистого прийняття, яке влаштував польський уряд свому гостеві, одначе зміст і висліди німецько-польських розмов і конференцій вкриті покищо тайною. Комунікат німецького інформаційного бюра подає, що оба міністри для закордонних справ фон Рібентроп і Бек розглянули усі питання, які відносяться до їхніх держав, і понад те загальне міжнародне положення. Переговори велися щиро та одверто на основі політики, започаткованої німецько-польським договором з 26. січня 1934 р. і обі сторони погодились на тому, що і теперішні і майбутні питання будуть розглядатись та рішатись, зберігаючи оправдані інтереси обох держав.

В. Ґренджа-Донський:

КОМЕДІЯ

Хіба ж не була то комедія за останніх двадцять років, яке виробляли з нашим народом політичні жонґлєри? Двадцять років билися в груди ріжні панки за свою »русскость«, аж нарешті вийшло шило з мішка і показалося, що вони звичайні собі плачені мадярські аґенти. Сліпа розсипалівщина наплодила преріжних політичних партій, як мишей: шістьнадцять і більше партій і ґрупок-експонентів

— розїдало суцільне тіло нашого народу, щоб нас ослаблювати.

Два культурні напрями переганялись і коли перемагав той, що найприродніший, що найближче стоїть до душі народу, то празькі централісти постаралися виплодити і третій: »неділяшів«, а завершенням всього того був: ніде в світі нечуваний шкільний плебісцит —

— ганьба двадцятого віку... Мадяри, мадярони, чеські шовіністи і ріжні філи та людці підозрілого минулого мішали карти нечесної політичної гри.

Нам здавалось, що листопад все це направив, але ми помилились — гадина знов піднімає голову, щоб єдність нашого народу розбити. Панове »політики« знов виступають на сцену і роблять комедію. Чисто задля жонґлєрства, щоб світ думав, що вони роблять щось серйозного. Бо хіба ж можна уважати за інше як не за комедію їх останній політичний тяг: дві листи кандидатів? З одною »русскою« приходять два чехи, але приносять її пізно, вже після уплинення речінця і її моментально виборчі комісарі відкидають. Другу принесли своєчасно, але не мають зареєстрованої партії, не зложують готівкою зачет на виборчі друки як все те закон приписує і до кандидатки понабирали людей, які про те нічого не знають і від них відхрещуються, нічого спільного з ними не хочуть мати... Хіба ж це не комедія?

Але тій комедії ми зробимо кінець, щоб раз і назавжди зникло політичне жонґлєрство та обманювання народу. Ще раз не дозволимо знущатися над нашим народом і висмівати найдорожчі, найсвятіші скарби нашої Нації.

Дамо їм добру відповідь дванадцятого лютого. Як добра господиня вимітає свою хату, так і ми з нашої країни виметемо всяке сміття і всіляку нечистоту, щоб навіки зникло те політичне комедіянство. Виметемо, а тою залізною мітлою буде наш Сойм.

Більше передплатників — ліпша забезпека для „НОВОЇ СВОБОДИ“

„Фелькішер Беобахтер“ проти меншостевої політики мадярської влади

(Відень, 28. 1.) Вчорашнє число »Фелькішер Беобахтеру« під заголовком: »Шваби, а не німці« містить статтю проти меншостевої політики мадярської влади.

На вчорашньому засіданні мадярського парляменту два мадярські посли говорили про питання німецької меншості в Мадярщині. Один з них, посол Горват проголосив, що коли німцям у Мадярщині не любиться, можуть собі забратися до держави, де їх живе 80 мільйонів. І він знає багатьох німців, які не тільки їдять доброго мадярського хліба, але водночас люблять і мадярську мову. Міністр культу граф Телекі в своїй відповіді підкреслив, що більшість німецьких громад вимагає мову навчання мадярську, а не німецьку і що взагалі тут не можна ясно бачити, хто що хоче. Потім за повної овації парляменту проголосив: »Не зрезигную з становища, яке не може припустити обмеження прав мадярської держави в цих справах.«

Інший посол подав, що для швабської дитини є тягарем учитися по швабськи, по мадярськи й по німецьки. По швабськи дитина навчиться вдома, а по мадярськи в школі . . .

„Шваби“, а не „німці“

»Фелькішер Беобахтер« у іронічному, притім у гострому тоні відкидує твердження мадярских політиків про німців у Мадярщині і пише: Декільки місяців тому назад, як часто ми чули цей аргумент, що: »заберайтеся« від чехів, коли німці в Судетах вимагали своїх прав. Це є дивним документом приязни від »славної зі свого кавалірства нації«. А щодо затяження німецьких дітей в школі, то мадяри хай їх не затяжують мадярською мовою.

»Шілер, Гельдерін, Меріке, Улянд були швабами і мабуть до Мадярщини — продовжує »Фелькішер Беобахтер« — вже наспіла вістка, що ці люди були німецькими клясичними поетами.«

Опісля »Фелькішер Беобахтер« підмічує, що це відношення мадярів до німців представляється в дуже дивному насвітленні. Недавно граф Чакі запевняв про відданість Мадярщини до Німеччини, а тут нараз з уст відповідального мадярського політика графа Телекі чути такі слова тоді, коли німці вимагають своє право в Мадярщині. »Є бажаним слідкувати за дальшим розвитком цієї справи« — закінчує свою статтю »Фелькішер Беобахтер«.

Мимоволі приходить нам на думку, що цей самий аргумент мадяри й чехи уживали супроти наших шкільних домагань, бо й вони завжди твердили: »Русини, а не українці«.

Мукачівський конфлікт полагоджено

(Хуст, 27. 1.) Дійшли до нас вістки, що вчора був дефінітивно полагоджений »мукачівський конфлікт« між владами Мадярщини й Чехо-Словаччини. При цім зазначуємо, що свого часу німецькі ґазети принесли за мадярськими, що в нападі на Росвиґово і Мукачів брали участь і січовики. Справою ми зацікавилися і сконстатували, як і то нам вповні потвердила Команда ОНО. »Карпатська Січ«, що січовики ані поодинчо, ані групами не взяли участь в тім нападі. Мадяри, як і завжди, все хотіли б бачити в »Карпатській Січі« якісь неорганізовані і нездисципліновані гурти.

На щастя наша Січ, це дисципліна і порядок і ніколи не дасться випровокувати ворогами Карпатської України.

Українські церковні свята в Парижі

У церкві св. Юліяна Убогого відправили в перший день латинських свят в год. 12-ій торжественну Службу Божу на добро української державності і уряду Карпатської України. Церква була битком виповнена. Служба Божа була заздалегідь оголошена в паризькій пресі. Співав знаменито хор під управою п. О. Чехівського. Українському читачеві в краю може бути цікаво знати, де є ця греко-кат. церква у Парижі? Старовинна із XII-го століття церква є над рікою Сеною зараз біля катедри Нотр-Дам-де Парі, отже у самому осередку Парижа.

950-ліття хрещення Руси-України

Знову-ж, у неділю 15. січня ц. р. в год. 5-ій пополудні голова Української грекокатолицької Місії у Франції о. Яків Перрідон відправив торжественний молебен в одному з найкращих паризьких костелів, у костелі св. Миколи Шардоне при бульварі Сен-Жермен, з приводу ювилею 950-ліття хрещення Руси-України. Величезний костел був виповнений по береги французькою та українською публикою; ми помітили в костелі кількох членів французького Славістичного Інституту, французьких ґенералів, професорів високих паризьких шкіл та представників французької преси. Підчас молебня співав мішаний хор під дир. п. О. Чехівського, який після цього дав у тому самому костелі по церковній відправі концерт українських колядок. Французька публіка, що вперше слухала українського церковного співу, була направду очарована красою наших різдвяних пісень.

Проповідь ґенерального вікарія паризької капітули о. Дра Кене

По молебні ґен. вікарій о. д-р Кене, великий учений і приятель нашого народу, знаменитий промовець, виголосив у французькій мові проповідь. Він розказав історію хрещення нашої батьківщини, згадав про скандинавські леґенди з того часу і зложив поклін київській княжні Анні, що стала французькою королевою. О. др. Кене звернув присутнім французам увагу, щоб вони не забували, що саме в костелі св. Муколи Шардоне у 1939-ім році святкували 950-ліття хрещення України — українці, що живуть у Франції: »Це подія дуже дорога французькому серцю й українському серцю«. Достойний провідник визвав українців, щоб були вірні Христові, бо українське національне відродження є і буде тісно звязане з вірністю до науки Христа.

Кілька слів сказав теж парох костела св. Миколи, вітаючи українського грекокатолицького пароха у Франції та українців, що прийшли до костела на це свято. **Ю. С.**

Готовтесь до свята Тараса Шевченка 9.-10 III.!

Дальші делегації в міністра Ю. Ревая

(Хуст 28. I.) Вчора була міністром Ревaєм прийнята 6 членна делеґація з Солотвинських Копалень і 4 членна делеґація з Севлюша. Обі делеґації передали панові міністрові свої домагання та запевнили, що їх села будуть підтримувати свою народню українську владу.

Новий особовий секретар міністра Ревая

(Хуст 28. I.) Особовим секретарем міністра Ревая був іменований Юрій Вашко. Дотеперішний секретар Андрій Ворон був іменований на дуже відповідальне місце генерального секретаря Українського Національного Обєднання. Міністр Ревай вміє підібрати собі до помочі все таких людей, що відзначуються великою працьовитістю та ввічливістю.

Партійні леґітимації УНО вже друкуються

Членські леґітимації Українського Національного Обєднання вже друкуються. Є вони виготовлені дуже естетично: в лівому розі герб Карпатської України, а в правому розі напис УНО. Друковано на синьому папері золотими буквами.

Полководці німецької армії у Гітлєра

(Берлин 28. 1.) На днях прийняв канцлєр Гітлер, як найвищий вожд німецької армії, вищих командантів війська, воєнної фльоти і повітряної зброї та виголосив до них промову. Опісля були вони гістьми канцлєра.

День перед тим міністер для закордонних справ Рібентроп на запрошення команди армії говорив перед ґенералами про питання закордонної політики.

Італія покликала частину річника 1901

(Рим 28. 1.) Італія покликала — як подає урядове звідомлення — покищо 60.000 запасників з річника 1901. з з днем 1. лютого ц. р. на вишкіл.

„Ще не проминули усі небезпеки“

(Прага, ЧТК.) На конференції послів і сенаторів чеської партії національної єдности виголосив премєр Беран велику програмову промову, в якій представив найважніші завдання, перед якими стоять в першу чергу чеські землі. Оцінюючи ситуацію, що в ній найшлася Чехо-Словаччина під сучасну хвилю, премєр Беран заявив: »Ще не проминули усі небезпеки і було б катастрофою, коли б широкі верстви думали, що вже нема ніякої небезпеки, і коли б ми вводили в блуд громадянство, немовто можуть появитись які чуда. Ми мусимо йти успішно далі дорогою, на яку ми вступили в найтяжчих хвилинах. З нашої політичної і господарської приналежности до середньоевропейського простору мусимо витягнути усі консекценції і рахуватись з дійсністю. Ми мусимо усе віддати на службу нації і державі, щоб не дійти до нової національної катастрофи.«

„Будь проклятий, хто сіє роздор“

(Братіслава, 26. 1.) Це речення сказав міністр Словаччини др. Дюрчанський в своїй промові про взаємини між чехами й словаками. Міністр Дюрчанський слушно підкреслює це речення в своїй промові, бо є свідомий того, що роздор між чехами й словаками крім ворогів-мадяронів на Словаччині, спричинювали чеські шовіністи своїм егоїстичним поступованням супроти словацького народу.

І ми, українці, також слушно можемо підкреслити, що »Будь проклятий, хто сіє роздор між нами!« Хто засіяв знов цей роздор останніми днями, ми добре знаємо.

Др Юлій Бращайко:

Праця делімітаційної комісії

Дуже багато засідань мала субкомісія амнестійна, бо ми не могли приступити, щоб деякі люди могли дістати амнестію, а могли зістати і на дальше у нас. На кінці полагодили ми справу так, що русини можуть дістати амнестію, коли Мадярщина дасть їм горожанство, а дотичні зречуться горожанства Підкарпатської України і будуть відразу ж переложені до Мадярщини з тим, що до нас не можуть вернутися.

По других правничих комісіях матеріял не був ще готовий, а тому не було переговорів, але мадяре обіцяли що матеріял буде готовий на 10. 1. 1939.

В загально-господарській комісії, торговельній комісії і в банковій субкомісії заступав наші інтереси пан міністр Нідерле, а ми лише інформували його і подеколи брали участь на засіданнях, коли правничі і залізничні комісії не мали засідання. Ці комісії не скінчили ще свою працю, так що 10. I. 1939. переговори будуть вестися дальше.

Я мав багато клопотів із мадярським заграничним міністром од 2. листопада до 25. листопада ц. р. бо мадярські ґазети на перших сторінках унісоно займалися нашими справами. Страшні річи писали про нас, щоб доказувати цілому світові, що в нас не є порядку, що Мадярщина мусить у нас порядок учинити і Мадярщина і Польща мусять обсадити Карп. Україну і таким способом учинити спільну границю між Мадярщиною і Польщею. Мусів я тому всі ґазетні статті перекласти на чеську мову, з котрої переклало посольство чсл. в Будапешті, на німецьку і французьку і подавало мож казати день у день ноти до мадярського міністра заграничного і до мадярської делімітаційної комісії і інформувало куром наше міністерство заграничне в Празі, щоб воно інтервеніювало у міністерствах заграничних справ в Берлині та Римі, щоб вони застановили дальші напади на нашу державу і наші границі признали за дефінітивні.

Фактично 23 листопада 1938. міністерство заграничне в Берлині подало остру ноту мадярам і на основі того мадярські ґазети застановили напади і зачали нас нападати лише за те, що дуже много мадярів з нашої території виповідаємо до Мадярщини. Головно зовсім застановили мадярські новини свої атаки по відвіданню заграничного міністра Італії п. графа Чана од 19. грудня ц. р.

Неприємно вражає мадярів, що уряди К. України виповідають звичайних селян мадярських, котрі вже давно бувають на нашій території. Я заявив, що наше виповідження стається лиш яко відповідь на виповідження мадярського правительства, а то виповідаємо 2 за 1-го. Мадярська комісія допоручила, щоби вислати мішані комісії: половину з наших, а половину з мадярів, щоби ця мішана комісія на місці сконстатувала, що чи мають деяку вину виповідженні і коли не мають, тоді аби моглися вернути взаємно на свої маєтки з тим, що це рішеня не має жадного впливу на горожанство, на виміну горожан і на евентуальну виповідь звичайною адміністративною дорогою. Ми на це не дали відповіді, бо як вище сказано, 21 грудня 1938 перервалися переговори.

На кінці можу з радістю заявити, що, хвала Богу, наші границі забезпечені й що надіємося, що дальша праця піде скорим темпом і що до 1-го травня 1939 будемо мати всі проблеми вирішені, які є звязані з делімітацією границь і упорядкуванням маєткових справ, як одиниць, так і нашої держави. Усе буде гаразд, лиш маємо мати добрі нерви, маємо всі стало працювати, маємо всі дисципліновано керуватися наказами нашої влади, маємо наші обовязки без вагань виконати, тоді наша мрія: щаслива Україна здійсниться. Слава Україні!

Було колись...

Було колись... В Закарпатті ревіли гармати,
Було колись, мадяроии вміли панувати.

Панували, »проливали« і вино і кров;
Минулося — їм зістали три міста без дров...

Панували та жували пенґеви й корони;
Минулося — і їх вождів рознесли ворони.

Було колись, в Ужгороді Фенцик був міністром,
Було колись: був там Броді з міністерським кріслом.

Було колись.. А що нині Андраш, Пішта-бачі?
Та нічого. Той в Унгварі, а цей на Панкраці.

Св. Долинський.

До П. Т. читачів — післяплатників!

До цього числа долучаємо чек П. К. О. та просимо вирівняти залеглости.

АДМІНІСТРАЦІЯ

З МАДЯРСЬКОЇ НЕВОЛІ

Велика нужда в Мадярщині

Першого дня після приходу мадярських військ на наш хутір напали гатьські мадяри. Напад був у ночі. В одного селянина як раз тоді вмерла мала дитина. Сусіди посходилися, щоб поговорити, помолитись, розвеселити сусіда. Змовлені мадяри напали на ту хату вилами, колами, ножами. Селяне це побачили й почали втікати, куди хто міг. Розсерджені мадяре повибивали всі вікна, зайшли до хати, все поперекидували, порубали, навіть мертвій дитині не дали спокою. Колоністи до рана ховались у лісі. Від того часу напади часто повторюються. Положеня укр. селян ще більш згіршилося після мукачівської мадярської провокації. Мадярські жандарми переслідують селян, яко-би вони скривали січовиків. Так само мадярські цивілі й фенциківсько-бродіївскі терористи страшно знущаються над нами.

В Берегові в лічниці немає ні ліків, ні харчів. »Багата« Мадярщина не може постаратися навіть про те, щоб хорі не спали на підлозі. Перші два місяці цілий персонал не дістав платні. Дрова видають тільки на вагу. Самі мадяри часто кричать по вулицях »мінден драґо, віссо Праґо«. Дорожнеча сіє між народом велике невдоволення. Люде мерзнуть із студени, тому що грошей нема й нема де заробити. Дрова страшно дорогі. Один кубометр коштує 30 пенґе, т. є. коло 200 Кч. Але дров навіть за гроші не можна купити. Спочатку потрібно мати дозвіл від самого окружного начальника. Ті що дуже радовались навернення мадярських панів, сьогодні поспускали носи: Мадяри говорять: »Щасливі ви русини, що маєте куди вернутись, але ми мусимо тут зістати.« Безробітні демонструють. На стінах домів можемо бачити слдуючі надписи: »Мінден драґо, віссо Праґо«, »Одьон енні ейш мунко — водь вісо укран«, »Медіґ вовт Масарик, Батя — оддіґ йов ґотьо, мошт ван Горті — озер рондьош ґотьо« і т. д. Такий »рай« в краях зайнятих мадярами.

Пані попадя берігівського намісника О. роздавала на наші різдвяні свята в Ташнад-хутарі дарунки. Цукорки, ляльки та інші діточі забави. При тому нараджувала дітей, щоб писали своїм приятелям в Карпатську Україну, що їм добре живеться. Але діти цього не хотіли зробити і пані перестала їх нагороджувати дарунками.

В школах діти повинні вчитися або чисто по мадярськи, або страшною тарабанщиною. Учителі примушують їх купувати мадярсько-»рутенські« слівники. Хто хоче вернутись вчитися в Карп. Україну, тому не хотять видати перепустку через границю або проволікують справу 3—4 тижні. Многим радять, щоб ішли без перепустки, а потім на границі ловлять їх і немилосердно бють.

Таке то »життя« в Мадярщині. В. В.

Паливове дерево продається в Ужгороді на кіла

400 вагонів паливого дерева до Мадярщини

(Хуст 27. I.) На основі угоди з Мадярщиною дала наша влада дозвіл на вивіз 400 вагонів паливового дерева до Мадярщини з континенту 1938 приділеного т-вом »Дредома«. Це дерево буде вивезено на Ужгород, Мукачів й Берегово. З відступленою територією Мадярщина не дістала жадних лісів і в Мадярщині настала катастрофальна недостача паливового дерева. В Ужгороді продають дрива на кіла а то так, що одна родина може денно дістати лиш 5 кґ дерева. Очевидно, що з цього тяжко нагрітися.

В Ужгороді є лише 12.000 мешканців!

(Ужгород, 23. I.) Перед відступленням Ужгороду Мадярщині, мало це колишне головне місто Карпатської України майже 35.000 мешканців. Сьогодні коли Ужгород »освободився« ставши »Унґваром« люди з міста повтікали й в Ужгороді зістало тільки 12 тисяч людей! Теж з цього добре бачимо, які гаразди тепер настали в Ужгороді, що люди ніяк не тішаться з мадярської свободи, але масово втікають в Карпатську Україну та тут просять, щоб їх заслати радше до тюрми, як назад до Мадярщини.

Лихими ворогами народньої справи є ті, котрі не висилають точно передплати „Нова Свобода“ працює для Вас, зробіть щось і ви для „НОВОЇ СВОБОДИ“!

Черевики для весняної праці

Міцні черевики, з доброї волової шкіри, на ґумовій підошві ніколи не промокають.

Батя

Для весняних праць

міцні ґумові чоботи.

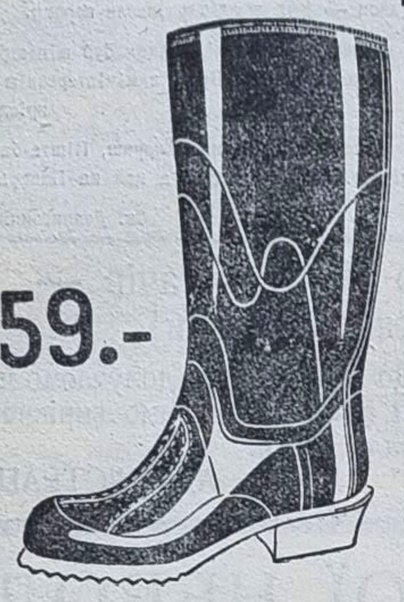

59.-

Бата

Для праці у воді та в болоті найкращі оці ґумові чоботи, що є цілі з ґуми. Міцна ґумова підошва рубцьована так, що чоботи не ковзають.

ВІСТІ ЗІ СВІТУ

— **Бельґійський і голяндський** народні банки умістили частину своїх запасів золота за кордоном. Швайцарський часопис »Дер Бунд« подає, що і Швайцарський Національний Банк здепонував значну частину свого золотого запасу за кордоном, а решту заховав на безпечному місці в горах.

— **Маршал Ґерінґ,** як президент німецького парляменту, скликав райхстаґ на 30. січня з таким порядком дня: 1. уконституовання парляменту, 2. заява уряду. — Німецький парлямент має 855 послів, в тому 73 послів з колишньої Австрій і 41 зі судетської землі.

— **Французький премєр** Даладіє минулого тижня проводив засідання Найвищої Ради оборони краю, в якому взяли участь побіч міністрів воєнної фльоти і летунства також шефи ґенеральних штабів збройних сил Франції на суші, на морі і в повітрі, а саме ґенераліссімус Ґамелєн, віцеадмірал Дарлян і ґенерал Вейлємен.

— **Король Юрій VI** — як подає лондонський »Стар« — підчас своїх відвідин у Вашинґтоні в літі цього року запросить президента Рузвельта до Анґлії. Якщо Рузвельт прийме запросини, відвідає при цій нагоді також Францію.

— **На вістку про здобуття** Барсельони, в чому теж брали участь італійські леґіоністи, відбулися в Римі маніфестації. Муссоліні промовляв на Венецькій площі до багатотисячної маси. Маніфестації відбулись теж в інших містах Італії і навіть в Абесинії. Маніфестації в Римі покінчились ворожими окликами на адресу Франції. Муссоліні заявив у своїй промові, що здобуття Барсельони »відкриває новий розділ у писаній нами історії Европи.

— **До Москви поїде** на днях представник німецького міністерства для закордонних справ на переговори, які виявились потрібними в рямках німецько - радянських торговельних взаємин.

— **В Клайпеді (Мемель)** введено в уряд нову директорію в приявності ґубернатора Ґаліюса, який в короткій промові сказав м. і.: »Клайпедські німці вислали до директорії своїх найліпших людий, що мають усі кваліфікації для повірених їм завдань. Клайпедський статут є основою автономного життя клайпедської землі і нормує одночасно відносини між ним і владою в Кавнасі, яка на майбутнє є готова при інтерпретації статуту йти далеко на встрічу Клайпеді. Предсідник нової директорії проголосив, що буде старатись повести клайпедську землю до кращого майбуття в дусі націонал-соціялістичних ідей.

— **Манджурський** ґенеральний консулят відкрито в Гамбурзі. Ґенеральний консуль др. Аншіюен заявив перед представниками німецької держави і господарства, що його завданням буде поширити якнайбільше німецько-манджурські господарські взаємини.

— **В болгарському парляменті** (собранію) посли ствердили факт, що дорожнеча в Болгарії в порівнанні з минулим роком зросла пересічно на 30%. Внаслідок нагального вивозу свиней і курей до Італії і Німеччини подорожіли теж мясо і яйця. Минулого року вивезли до Німеччини 50.000 свиней, а перед пару роками Болгарія взагалі свиней не вивозила.

— **Ревізійний Союз Українських Кооперативів у Львові** навязав звязки з Дружественним Союзом у Севлюші. На його адресу вислав львівський Ревізійний союз поважну кількість кооперативних видань та висилає йому постійно по 100 примірників »Кооперативної Родини«. Позатим Ревізійний Союз українських кооператив співпрацює з Союзом у Севлюші над устійненням діловодства в обох союзах та в їх низових кооперативах.

— **»Народні Освобозені«,** щоденник чеських леґіоністів закрила дирекція поліції у Празі.

— **Реґент Мадярщини** Горті надав мадярському послові у Празі Ветштайнові фон Вестерсгаймб мадярський орден заслуги першої кляси.

Увага! Редакція »Пробоєм« прохає всіх своїх передплатників, які мусіли евакуовати з окупованої території, щоб у їх власнім інтересі подали негайно свої теперішні адреси, на які маємо засилати часопис. Замовляйте й поширюйте »Пробоєм«, часопис закарпатської молоді, який виходить вже пять років! Адреса:

Časopis »PROBOJEM«
Praha — Dejvice, U nove techniky 23.

Листування редакції

П ДЕНЬ, 174. Пр. С. Д. Ф.

За Ваші Святочні Побажання щиро дякую. Прислане одержав. Дуже радий. — Прошу о дальше так як досі.

Увага! Вже вийшла з друку перша збірка віршів наймолодшого карпатоукраїнського поета Івана Ірлявського **»ГОЛОС СРІБНОЇ ЗЕМЛІ«.** Книжка має 32 стор. з мистецькою обгорткою проф. Р. Лісовського. Ціна 3.50 Кч з пошт. пересилкою. Замовляйте в редакції »Говерля« (Хуст, Коменського 6) або прямо від видавництва:

Časopis »PROBOJEM«
Praha — Dejvice, U nove techniky 23.

Виправлення помилки

У вчорашньому числі помістили ми листу кандидатів УНО. З недогляду коректора із листи кандидатів випало імя пана д-ра Михайла Бращайка, нашого найбільш заслуженого патріота і громадського діяча. Помилку шановні читачі зараз і могли побачити: бракувало 4-е порядкове число. Помилку отсим корегуємо.

По селах і містах Карпатської України...

Сімерки:

У нас існує УНР й Січ. Праця йде повними темпами. 21. січня відбулися в нашому селі маніфестаційні збори, звязані з святкуванням Соборності українських земель. На зборах були винесені резолюції, в яких наше село домагається відкликання чеха міністра, створення своєї національної армії. 22. січня 180 членів наших січовиків взяло участь на зборах в Перечині.

Вишня Апша:

22. січня на сходинах місцевої УНР й »Карпатської Січі« була прочитана лекція на тему »Походження назви українець і українська етнографічна територія«. В той час руссо-мадяроно-бродіївці, в числі декілька десяток осіб напали на наші збори й мало не дійшло до бійки. Тільки завдяки тактовності УНР удалось уникнути пролиттю крові.

Салдобош:

18. січня в нас відбулися протестаційні збори проти іменування чеха третім мінстром Карп. України. На зборах прийняло участь коло одної тисячі осіб із Салдобошу й делєгати з Сокирниці. Говорили: Іван Клемпуш та др. Бандусяк. У винесеній резолюції селяни одноголосно домагаються відкликання ген. Прхали, звільнення від нас чеських урядовців-шовіністів, переведення всіх вояків українців на територію Карпатської України, щоб вони не мусили служити далеко в Чехії та інде.

Майдан:

У нас заложено організацію »Карпатської Січі« під проводом місцевого управителя школи Ореста Онуляка. До зібраних промовляв так само др. Дудикевич з Волового, який розповів про міжнародне положення та закликав підпорувати свою українську владу. На зборах взяло участь більш, як 1000 осіб.

Голос з Червеньова:

Наші селяне є православної віри. Колись сюди дуже частенько загощав мадярсько-польський аґент Фенцик Іштван баламутити наш народ, обіцяючи йому гори доли. Ми, селяни, рішили раз назавжди покінчити з такими зрадниками нашого народу. Торгувати нами більше не буде ніхто. Ми заложили Карпатську Січ, де вписалося багато сельської молоді і старих. Мушу сказати, що і наш священик при заложенні Січі був нам на помочі. Добре знаємо ціну свободи й будемо її хоронити своїми молодечими грудьми до послідньої каплі крови. Будемо безпощадними так проти видного ворога, як проти скритого, бо ми, селяни, хочемо жити у своїй вільній державі під керуванням тих людей, які нас захоронили в найтажчих хвилях.

Кострина-Ростока:

Раніше у нас була тільки одна читальня »Духновича«, яка не виявляла ніякої діяльності. Тепер ми заснували читальню »Просвіти«, бо ми остаточно переконались, що »русский« напрям« тільки шкодить нашому народові й державі. Так само заснували ми УНР й »Карп. Січ«. Записалось 86 членів.

Вонігово:

Наше село вже очистилося від фенциківсько-мадярських зрадників. У нас заложено »Карп. Січ«, яка росте з кожним днем.

Осій:

З Осою їздить багато дітей до ґімназії в Білках. Але злучення не є задовільним. Потрібно, щоб до нас збільшили приїзд та відїзд поїздів.

Чорна:

Існують у нас і добре ведуть свою працю УНР, »Карпатська Січ« та тов. »Просвіта«. Перед різдвом ми заложили потребительне дружество, яке здобуває все більше споживачів. Січ уладжує лекції та відчити.

Залуж:

В селах Залуж, Макарієво, Барбово, Пістрялово, Ромочевиця селяни жалуються, що не мають кому продати збіжжа, бо зерновий монополь не купує.

Тюшка:

Найбідніше село волівської округи. Але поволі зачинає рухатись, працювати. Заложено у нас УНР, в якій працює ціле село. По неділях у нас часто відбуваються лекції на різні теми. Недавно заложене Споживче товариство започало свою працю дуже успішно.

Перше українське фахове підприємство

канцелярійних машин.

Власна майстерня.
Продаємо й на рати.

Перший торговельний контакт Ваш з нами не буде для Вас пробою, але дуже корисною аквізицією.

Г. Одайник

Все для канцелярії.

Вал. Мезіржічі—Хуст,
Січовий Готель.

Дрібні оголошення

Додоручуємо двірцеву гостинницю — **Габура Степана, Королево н. Т.**

Франтішек Шанда, Хуст, вул. Короля Олександра ч. 3. Дешева й елеґантна переплетня книг.

»Нова Свобода«, орган Українського Націон. Обєднання. Виходить щодня крім понеділка. Видає і редаґує: Ред. Колегія. Відповід. і начальний редактор В. Гренджа-Донський. Адреса редакції й адміністрації: Хуст, Славянська вул. ч. 1. — Число телефону 128. Число чекового конта: Прага 95.625. — Уживання газетних марок дозволила Дир. пошт й телеґр. в Ужгороді під ч. 469-Е 38. — Рукописів редакція не звертає й застерігає собі право прислані статті скорочувати та не поміщувати. — Передплата: Чехо-Словаччина цісячно 15 Кч, квартально 45 Кч, піврічно 88 Кч, річно 175 Кч. Післяплата від місячної ставки 15 Кч, річна 180 Кч. — Заграниця: Америка-Европа місячно один амер. доляр в рівновартостній валюті. Виняток Польща й Югославія. Польща 4 золоти місячно, кварт. 12 зол., піврічно 24 зол., річно 45 зол. Югославія: місячно 25 дин., річно 300 дин. гроші слати заграничними поштовими переказами на адресу адміністрації: Хуст, Славянська вул. ч. 1. Карпатська Україна. — Державна друкарня в Хусті.

Цінник оголошень: За текстом звичайне оголошення 1/1 3.200 Кч, 1/2 стор. 1.600 Кч, 1/4 стор. 800 Кч, 1/8 стор. 400 Кч. — Сторінка оголошення має 4 шпальти. За 1 кв. цм шпальти 2.90 Кч. Оголошення в тексті за 1 кв. цм на 1 шпальту по 4.50 Кч. На першій сторінці за 1 кв. цм 5.80 Кч. — Ширина шпальти 6 цм. — Сторінка 26.5 цм широка і 41.5 цм висока. При більших оголошеннях відповідні скидки. — Окремі оферти перекладаємо на бажання. — Дрібні оголошення: числимо по 1 Кч від слова. — За оголошення редакція не відповідає.